

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 23 (2778) 2003 JUNE-BIRŽELIS 10 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr. kaina - \$1

Užmiršti negalima

Kasmetiniai sibirinių trėmimų minėjimai, ypač surišti su birželio keturioliktosios data, tų žiauriųjų įvykių amžininkus nors trumpam grąžina į praeitį, kurioje ne vienas artimasis kentėjo baimę, tremtį, badą, šaltį ir tai, kas skaudžiausia – nekaltų žmonių naikinimą.

REIKĖJO išsirinkti geresnę valdžią, – gal pašaipiai, gal naiviai yra taręs ne vienas kanadietis, čia sutikęs pokarinį išeivį, išvengusį sibirinės tremties. Likome ilgą laiką nesuprasti, kol besidomintys komunizmu ir Rusija pagaliau atitoko, kas anuomet Baltijos kraštuose vyko, kodėl buvo taip, o ne kitaip ir t.t. Vienas dalykas jiems mažiau žinomas ir tai vis dėlto pats baisiausias, būtent – kad tremtinių žmonių sąrašus ruošė ne okupantas, bet daugiausia savieji, kai kurie dar “vakar” buvę geri, malonūs kaimynai ar paprasti žmogeliai, nieko kito gyvenime netroškiantys kaip tik geriau, socialiau gyventi, gražiau atrodyti, daugiau visko turėti, ir tai nesvarbu kokia kaina. Užtat kai kuriems iš jų okupacija tapo gera proga savo siekiams mėginti įgyvendinti. Arba ir tokiems, kurie iš esmės buvo pavydūs, nemėgo “pasipūtusių” valdininkų, uniformuotų pareigūnų. Okupacijai prisidėjus, ne vienas iš tokių yra viešai pareiškęs, kad dabar, girdi, mūsų laikas atėjęs. Ir visi tie vargšeliai, lengviausiu būdu karjeros siekdami, tapo ištikimais okupanto parankiniais, savo užduotis atlikusiais “maurais”, po metų to paties ieškojusiai nacių okupacinės įstaigos, dar vėliau stribų dalinius papildžiusiais “didvyriais”. Todėl ką gi prieš visus tuos kombinavimų vingius bereiškia paprasčiausių sąrašų sudarinėjimas?

TUO būdu trėmimus prisimenant, liūdnumą kelia ne vien tik gyvuliniai vagonai, atšaurūs ginkluoti sargybiniai, iki begalybės nusitiesiantys bėgiai į tolimąjį Sibirą, ne vien tik tremtinių kančios ir mirtys keliaujant į nežinią, – bet ir tie išdavikiški sąrašai, atsiradę okupantui įsiteikiant. Šito pamiršti neturėtume. Ir pasimokyti yra iš ko. Laikina pergalė nėra tikra pergalė. O ji laikina dėl to, kad jos siekiantys paneigia tiesą, dorą, kilumą, artimo meilę. Daugelis dėl amžinųjų idealų ir ištikimybės tėvynei žuvo. Jie buvo fiziškai sunaikinti, bet jų dvasia dar ir šiandien gyva, išliekanti pavyzdžiu ir ateinančioms kartoms, kad jos, jei kada reikės, galėtų lengviau atskirti, kas yra amžina ir kas praeinama. Šiandien minėdami Birželio keturioliktają mes patys, su bendro likimo broliais latviais ir estais, turėtume pajusti to tėvynės meilę skleidžiančio palikimo dvasią, kuri šalia bendrų maldų ir giesmių giliau įprasminėtų suėjimą, kai kurių žodžiais tariant, jau pradėdantį nusibosti savo vienodumu. Kas bebūtų, svarbu mums išlaikyti atminimą tos mus paliestos tautų žudystės, pradėtos masiniais žmonių trėmimais. Mes neturime lėšų sukurti filmams, kuriuos rodytume visam pasauliui, kad plačiau ir ryškiau atsiskleistų mūsų tautai padaryta didžiulė žala. Nedaug dar nė knygų svetimomis kalbomis, nurodančių ir tiksliai aiškinančių Lietuvos tragediją Antrojo pasaulinio karo metu. Tikėtina, kad kada nors bus pralaužti tie stambieji ledai, galbūt ir Europos sąjungai padedant? Bet dabar bent patys būkime budrūs, neabejokime atminimų bei minėjimų reikalingumu. Atvirksčiai – kiek ir kur įmanoma skleiskime lietuvių tautos naikinimo vaizdus ir faktus. Piktdariams galėtume atleisti, bet jų atliktų darbų užmiršti negalima. Č.S.

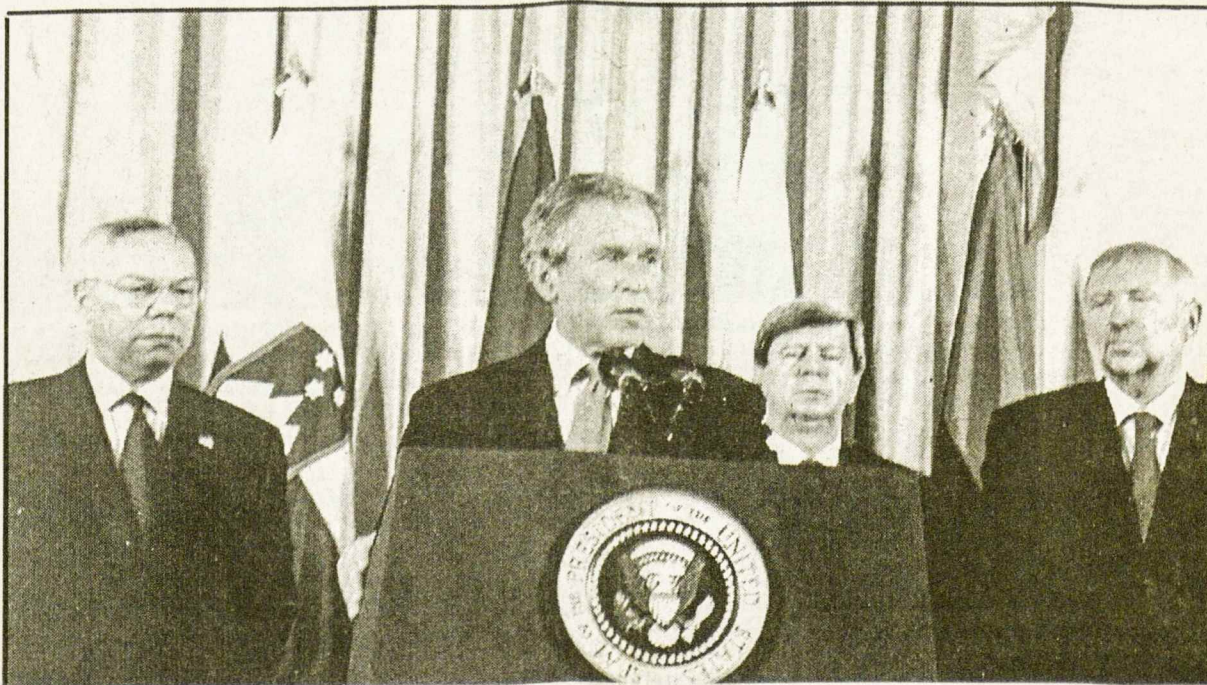
KANADOS ĮVYKIAI

Konservatorių suvažiavimas

Išrinko naują PC partijos vadovą. Buvęs Kanados ministras pirmininkas B. Mulroney, kalbėdamas progresyvių konservatorių partijos š.m. gegužės 29-31 d.d. suvažiavime, kur turėjo būti išrinktas naujas pirmininkas, siūlė užmiršti buvusius su Sąjungos partija nesutarimus ir per būsimus rinkimus veikti kartu. Jo nuomone, koalicijos sudarymas būtų Kanadai naudingas. B. Mulroney prisiminė P. Manning, kuris įsteigė Reformų (vėliau Sąjungos) partiją ir tuo susilpnino konservatorių judėjimą. Kalbėdamas apie dabartinę liberalų valdžią, jis teigė, kad Kanados santykiai su JAV pasiekė kaip niekada labai žemą lygį. Suvažiavime dalyvavo apie 2,200 partijos atstovų. Į partijos pirmininko J. Clark vietą kandidatavo keturi asmenys. Pirmaujančiu buvo laikomas Peter MacKay iš Nova Scotia. Po keturių balsavimų P. MacKay, priėmęs kitų kandidatų siūlymus, vietoje pasitraukiančio J. Clark tapo nauju PC partijos vadovu. Šiuo metu Prog. konservatorių partijai Otavoje atstovauja 15 narių.

Skuba priimti įstatymus. Gegužės 28 d. susirinko posėdžiui federacinis parlamentas ir per likusias iki atostogų 4 savaites J. Chretien užsimojęs pri-

imti eilę įstatymų. Kai kuriems įstatymams nepritaria ne tik opozicija, bet priešinis ir dalis jo partijos narių. O kaip tyčia atsirado dar karvių liga ir SARS epidemija, taigi rūpesčių valdžiai padaugėjo. Bus nesunku priimti federacinį biudžetą. Kitas įstatymas liečia nepriklausomo etikos kontrolieriaus pareigų sukūrimą. Manoma, kad tas turėtų praeiti po kelių dienų svarstymo. Nebus sunkumų ir su įstatymu C-10B, kuris numato už žiaurų elgesį su gyvuliais padidinti bausmes. Numatoma, kad bus paimamos su įstatymu C-24, kuris liečia partijų išdą. Šiuo įstatymu būtų siekiama apriboti didžiųjų bendrovių paramą partijoms. Liberalų parlamento atstovai tam nepritaria ir žada, kol parlamentas išsiskirstys, šį įstatymą užlaikyti komitete. Abejojama ar tai jiems pasiseks, bet tai rodo, jog J. Chretien'o įtaka savoje partijoje mažėja. Sunkiausia vyriausybei bus su marijuanos vartotojams baudų sumažinimu ir to rūkalo vartojimo neprisikuriant kriminaliniam nusikaltimui. Čia vėl opozicija susidarys iš pačių liberalų. Šiam įstatymui nepritaria ir sveikatos ministrė A. McLellan. Dabar liberalai gali savo partijoje maištauti, nes žino, (Nukelta į 8-tą psl.)

Amerikos Baltuosiuose rūmuose prezidentas George W. Bush 2003.V.8 praneša sukviesiems svečiams, kad senatas vienbalsiai patvirtino ŠAS (NATO) plėtrą ir Lietuvos bei kitų valstybių priėmimą. Apačioje – lietuviai pareigūnai, dalyvavę tame priėmime (iš k.): Viktoras Stankus, Audronė Pakšienė, Andrius Anužis, Jonas Urbonas (lietuvių respublikonų federacijos pirmininkas), Regina Narušienė, Saulius Anužis, Ingrida Bublėnė. Nuotr. J. Urbono

Plėtojant santykius su Rusija

Dar vienas Lietuvos žingsnis iš Rusijos gniaužtų

JUOZAS VITĖNAS

Lietuvos išsilavinimas iš Rusijos gniaužtų vyksta labai pamažu. Tai rodo, kad Rusijos valstybės dūma tik šių metų gegužės 21 d. ratifikavo Lietuvos ir Rusijos sienos sutartį, kurią beveik prieš šešerius metus (1997 m. spalio mėn.) pasirašė to meto Lietuvos ir Rusijos vadovai – A. Brazauskas ir B. Jelcinas.

Tačiau Rusijos parlamento aukštuosiuose rūmuose – Federacijos taryboje – sutarties ratifikavimas neužtruko – po savaitės (gegužės 28 d.) už ją balsavo 132 rūmų nariai, vienas prieš ir vienas susilaikė.

Tokiu būdu Lietuvos sienos su Rusija sutarties ratifikavimas buvo baigtas. Ją dar turi pasirašyti prezidentas, ir ji įsigalios po jo pasirašymo dienos.

Dūmoje svarstant šios sutarties ratifikavimą vyko aršios diskusijos. Socialdemokratai ir komunistai pasisakė prieš ratifi-

kavimą. Balsuojant 268 atstovai pasisakė už, 138 – prieš ir vienas susilaikė.

Balsavimui be abejonės turėjo įtakos prez. V. Putino pareiškimas, kad ši sutartis yra būtina Rusijos ir Lietuvos santykių plėtrai, o Rusijos dūmos tarptautinių santykių komiteto pirmininkas D. Rogosinas perspėjo, kad tie, kurie balsuos prieš, balsuos už bevizio tranzito į Karaliaučiaus sritį sužlugdymą.

Rusijos dūma 267 balsais už, 138 prieš ir vienam susilaikius taip pat priėmė specialų pareiškimą, kuriame sakoma, kad sienos sutarties ratifikavimas padės konstruktviai plėtoti dvišalius santykius bei užtikrinti saugumą Baltijos srityje.

Pareiškime taip pat pasmerkiamas 2000 metais Lietuvos seimo priimtas įstatymas dėl atlyginimo Lietuvai žalos, kurią jai padarė Sovietų Sąjunga okupacijos metais. Pasak pareiškimo toks reikalavimas labai ap sunkina dvišalius santykius.

Lietuvos prezidentas R. Paksas ir min. pirmininkas A. Brazauskas džiaugiasi pasirašymu su Rusija sutarties dėl nelegalių migrantų grąžinimo (readmisijos). Nuotr. “Izvestija” 2003.V.13

Savaitė Lietuvoje

Antras EK įvertinimas

ELTA/LGTIC praneša, kad gegužės pabaigoje parengtame Europos komiteto pranešime paskelbta, kad Lietuva deramai vykdo derybose su Europos sąjunga (ES) prisiimtus įsipareigojimus ir jokio atsilikimo nuo darbotvarkės šiuo metu nėra. EK įvertinime kritikos nesulaukė tik Lietuva ir Slovėnija, o problemų aštuoniose srityse turi Lenkija, keturiose – Čekija ir Latvija, Slovakija ir Kipras – trijose, Malta, Estija ir Vengrija – dviejose. Daugiausia trūkumų rasta ES teisės derinimo su valstybių teisyne ir teisės normų įgyvendinimo bei administracinių gebėjimų srityse.

Lietuva ir Slovėnija įvertintos kaip kandidatės, nekeliančios susirūpinimo, tačiau iki narystės dar turinčios įvykdyti nemažai įsipareigojimų.

Sutartį patvirtino Danija

Danijos parlamentas birželio 4 d. iš 15 Europos sąjungos valstybių parlamentų buvo pirmasis, patvirtinęs Stojimo į ES sutartį, priimančią 10 naujų narių. Kaip rašo ELTA/LGTIC, ši strateginė Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių bendrininkė jau daugiau kaip dešimtmetį skatina Baltijos valstybių įsijungimą į euroatlantines struktūras. Ji pirmoji po 1991 m. rugpjūčio mėnesio pučo Sovietų Sąjungoje pripažino Lietuvos valstybę ir užmezgė diplomatinius santykius. Danijos pirmininkavimo metu 1993 metais buvo sudaryti ES narystės kriterijai, kuriais remiantis buvo nuspręsta pradėti narystės derybas su Lietuva ir su vienuolika kitų Vidurio Europos valstybių.

Kariai Irake

Lietuvos kariuomenės Algirdo mechanizuotojo pėstininkų bataliono 44 kariai išvyko birželio 4 d. į taikos palaikymo misiją Irake. Danijos kontingento sudėtyje esantys kariai gabenami Danijos karinio transporto lėktuvu, vežasi tik individualią ginkluotę ir apsaugos priemonių kompleksus nuo cheminio ir biologinio ginklo. Danijos karinės pajėgos aprūpins šarvuočiais, transporto priemonėmis, teiks medicininę priežiūrą ir gydymą.

Jų išvykimui pritarė Lietuvos seimas gegužės 29 d. nutarimu. Persijos įlankos regione misija gali užtrukti iki 18 mėnesių. Lietuvių pareigos bus koalicijos pajėgų, komunikacijos objektų, svarbių įrenginių, įstaigų, kultūros objektų apsauga, viešosios tvarkos palaikymas, parama humanitarinę pagalbą teikiančioms organizacijoms, sienos stebėjimas ir pan. Šiuo metu 10 Lietuvos krovinių gabenimo specialistų dirba Kuveite esančioje JAV oro bazėje, keturi karo medikai tarnybą atlieka Ispanijos karo laive Um Kasro jūrų uoste Irake.

Ši sutartis buvo pasirašyta Vilniuje š.m. gegužės 12 d. Ji (Nukelta į 5-tą psl.)

Susitiko parlamentarai

Trakuose gegužės 22 d. susitiko “Vilniaus dešimtuko” valstybių parlamentų vadovai. Per trejus veiklos metus septynios iš dešimties “V10” valstybių, tarp jų ir Lietuva, buvo pakviestos į SAS ir taps jos narėmis kitų metų gegužę, skelbia LGTIC. Susitikime dalyvavo Albanijos, Bulgarijos, Estijos, Kroatijos, Latvijos, Lietuvos, Makedonijos, Rumunijos, Slovakijos ir Slovėnijos parlamentų vadovai ir viešnios teisėmis – Gruzijos parlamento pirmininkė. Kai kurie susitikimo dalyviai pareiškė abejonę dėl šios diplomatinio bendradarbiavimo bendrijos ateities, siūlė ją pertvarkyti arba nutraukti jos veiklą. Tačiau seimo pirmininkas Artūras Paulauskas ir prezidentas Rolandas Paksas pasisakė už bendradarbiavimą ateityje. “Grupė atvira, ji gali pasipildyti naujomis narėmis”, teigė seimo pirmininkas.

Dirba Vilniaus savivaldybė

Nors Vilniaus apygardos administracinis teismas yra pradėjęs nagrinėti bylą dėl pirmojo naujos kadencijos miesto Tarybos posėdžio teisėtumo, ir yra sustabdyti jame išrinkto Vilniaus mero socialdemokrato Gedimino Paviržio bei pirmojo vicemero liberalo demokrato Juozo Imbraso įgaliojimai, valdančioji dauguma ir opozicija sutarė dirbti taikiai, rašo ELTA/LGTIC. Gegužės 21 d. posėdyje dalyvavo 48 Tarybos nariai iš 51 išrinkto, pirmininkavo balsų dauguma išrinktas liberalas Algimantas Vakarinas, buvo pateikti aptarinimi 23 klausimai.

Vilniaus savivaldybės veikla tapo sudėtinga po to, kai ginčydami naujo mero ir vicemero rinkimų teisėtumą (rinkimuose dalyvavus trims Tarybos nariams, turėjusiems ir seimo nario mandatus), du Tarybos nariai kreipėsi į Vilniaus apylinkės administracinį teismą. Šis teismas savo ruožtu kreipėsi į Konstitucinį teismą, kuris skubos tvarka pradėjo skundą nagrinėti. Balandžio 30 d. Tarybos posėdyje opozicija bandė merui išrinkti Artūrą Zuoką ir pripažinti negaliojančiu balandžio 9 d. posėdį, kuriame buvo išrinktas G. Paviržis, tačiau “dingus” Tarybos nariui liberalui Vilmantui Drėmai, posėdis buvo nutrauktas nes nebeliko kvoromo. Jis sakėsi sunegalavęs, o dabar sustabdė savo narystę Liberalų sąjunga.

Ratifikuotos sutartys

Lietuvos seimas gegužės 29 d. ypatingos skubos tvarka ratifikavo Lietuvos ir Rusijos sutartį dėl nelegaliai atvykusių asmenų grąžinimo tvarkos (readmisijos). Už ratifikavimą buvo balsuota vienbalsiai.

Ši sutartis buvo pasirašyta Vilniuje š.m. gegužės 12 d. Ji (Nukelta į 5-tą psl.)

Šiame numeryje

Užmiršti negalima

Daugelis dėl amžinųjų idealų ir ištikimybės tėvynei žuvo

Plėtojant santykius su Rusija

Tranzitas vyks pagal Lietuvos parengtus nuostatus

Partizanų diena Lietuvoje

Šiemet visoje Lietuvoje buvo paminėti tautos didvyriai

Nacizmas pasmerktas, komunizmas dar ne

Būtina įsisavinti praeities pamokas, skatinti atminties kultūrą

Tėvai raginami nebijoti mokyklos

Norime, kad tėvai suprastų, jog mokykla yra bendruomenė

Žalios pušys guodė juos

Kritusių garbei nuaidėjo salvės, sudrebin dalyvių širdis

Jie yra mirę, bet neužmiršti

Kardinolas pratęsė mintį, kad reikia kelti dvasines vertybes

Kaip mes buvome šaudomi

Spiegančiu balsu šaukdavo, kad aš jam gyvenimą trumpinu

Mokslas ir kūryba

Visos sesijos sutraukė bent po porą šimtų žmonių

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com

www.tzib.com

PAP Registration No. 09408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, C. Senkevičius, G. Gaiztūnienė. Metinė prenumerata – \$45, mėmė – \$55, garbės – \$65. Oro pašto į užjūrius – \$170, paprastu pašto – \$60. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimui reikalu kreiptis į "TZ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular \$45.00, patron \$55.00, sponsor \$65.00 per year. Airmail overseas – \$170, regular mail overseas – \$60. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

RELIGINIAME GYVENIME

Lietuvos kardinolui Audriui

J. Bačkii š.m. gegužės 13 d. Krokuvoje buvo suteiktas garbės daktaro vardas. Krokuvos popiežius krosios teologijos akademijos garbės daktaro ženkla (regalijas) kardinolas priėmė Krokuvos Jo gailios universiteto ypatingų iškilnių salėje. Iškilnėje dalyvavo Lietuvos ambasadorius Darius Degutis, Lenkijos aukštųjų mokyklų rektorai, dvasininkai, mokslo visuomenė. Iškilmingą senato posėdį pradėjęs akademijos rektorius vysk. T. Pieronek, sveikino pagerbtą Lietuvos kardinolą, priminė Vilniaus ir Krokuvos istorinius bei dvasinius ryšius, paminėjo šv. Kazimierą, šv. Karalių Jadvigą, pal. Mykolą Giedraitį. Prof. kun. A. Pankovį susirinkusius supažindino su kard. A. J. Bačkio biografija, išskėlė jo nuopelnus, už kuriuos jam teikiamas garbingasis titulas. Tai per 50 metų komunizmo sugriautos Katalikų Bendrijos struktūros atstatymas, įsteigimas Vilniaus kunigų seminarijos bei lietuvių ir lenkų katechetikos centrų, gynimas žmogaus teisių ir negimusios gyvybės, jaunimo sielovada ir kt. Po to perskaitytas nutarimas kardinolui A. J. Bačkiiu teikti titulą *doctor honoris causa*. Pagerbtasis kardinolas savo 20 minučių kalboje pabrėžė lietuvių kultūrinės tapatybės atsinaujinimą, apžvelgė istorinę raidą minėdamas kunigus ir vyskopus – Valančius, Baranuską ir Vaižgantą, Maironį; išryškino Katalikų Bendrijos vaidmenį okupacijų metais; pabrėžė rūpestį "kaip išlaikyti tautą šiandien", sakė, kad "tauta neturi savo nuosavo Dievo", bet priklausymas kuriai nors tautai yra Dievo dovana. Rektoriui, padėkojęs už kalbą, pakvietė svečius į "Stuba Communis", kur buvo perskaityti pašto gauti sveikinimai. Giedėjo choras "Vivat". Čia buvo proga

visiems pasveikinti kardinolą A. J. Bačkį.

Šv. Kryžiaus relikvija, dingusi prieš 40 metų, praeitų metų liepos 26 d. Minsko ir Slucko ortodoksų metropolito Filareto buardakto brangų istorinės ir meninės vertės sidabrinį kryžių su relikvija buvo iš Šv. Kryžiaus Atradimo šventovės pavogęs Lietuvą lankęs jaunuolis, suaugęs gailėjęsis ir sumanęs relikviją grąžinti per metropolitą Filaretą. Pastarasis dingusio medžio dalelę gavęs iš Jeruzalės patriarcho. Relikvijos sugrąžinimo iškilms vyko š.m. gegužės 4 d. Pradėtos Vilniaus arkikatedros Mišiomis, kurias aukėjo kardinolas A. J. Bačkis, koncelebravo Šv. Kryžiaus Atradimo šventovės klebonas kun. K. Latoža, kun. R. Doveika ir kun. Vl. Solovej. Per pamokslą kardinolas relikvijos grąžinimą pavadino broliškos meilės ženklu, vienijančiu krikščionis. Klebonas kun. K. Latoža padėkojo už pasitikėjimą saugoti tą vertybę. Relikvija į jai priklausantią vietą buvo iškilmingai nešama Vilniaus gatvėmis. Iškilms baigėsi Šv. Kryžiaus Atradimo (Kalvarijų) šventovėje. Šventoji relikvija buvo įdėta į stiklinį gaubtą ir paruošta garbinimui.

Vatikano žinių agentūra "Fides" skelbia, kad pasaulyje gyvena daugiau kaip du milijonai krikščionių, kas sudaro 33% visų pasaulio gyventojų. Didžiausia krikščionių grupė – katalikai, kurių esama daugiau kaip vienas milijonas. Maždaug tiek pat yra ir islamo išpažinėjų. Per pastarąjį dešimtmetį krikščionių nuosimtis nepakito. JAV religijų statistikos tyrinėtojai nurodo, kad 2000 metais daugiausia krikščionių gyveno Europoje (537 milijonai); antroje vietoje – Pietų Amerika. Sparčiausiai betgi krikščionių daugėja Afrikoje; neatsilieka ir Pietų Amerika.

Lietuvos Kolpingo draugija savo patalpose Kaune š.m. balandžio 24 d. surengė konferenciją tema "Vaikų auklėjimas ir priežiūra. Kas už tai atsakingas?" Konferencijai vadovavo Kauno arkivyskupijos Jaunimo centro vadovas A. Kučikas. Draugijos sekretorė L. Kalibataitė, pasveikindusi susirinkusius, kalbėjo apie dr. jos veiklą – per pastaruosius trejus metus buvo skirtas ypatingas dėmesys šeimos politikos klausimams spręsti. Kun. R. Repšys pabrėžė Katalikų Bendrijos pastangas skatinti jaunus žmones kurti tradicines šeimas Evangelijos šviesoje. Svečias iš Vokietijos mons. H. Stadler priminė Vatikano II susirinkime išsakytas mintis, kad šeima – mažoji Katalikų Bendrija. Kalbėtojas išskėlė rūpestį, ar rengiamame Europos konstitucijos projekte bus paminėtas Dievas ir svarbios krikščioniškos vertybės, nes tik Lenkija, Vokietija, Airija ir Šveicarija savo konstitucijose tai įrašiusios. Pasidalinta įžvalgomis apie mokytojų ir tėvų bendradarbiavimą auklėjant vaikus, apžvelgtos kylančios problemos kuriant švietimo įstatymų pagrindus. Kai kurie tėvai mano, kad už vaikų auklėjimą atsakinga yra valstybė ir mokykla. Iš tikrųjų tik bendromis tėvų ir mokyklos pastangomis galima pasiekti geresnių rezultatų. Aptartos ir vaikų teisės bei pareigos, susipažinta su vaiko teisių apsaugos institucijų veikla Lietuvoje.

ATA ANTANO MARTIŠIAUS penkerių metų mirties paminėjimui

Drasko vėjas obelį skausmingai,
Baltą perlą žarsto į gatves.
Jei žinotum, kaip Tavęs mums
stinga!
Dar kasdien vis šaukiamės
Tavęs.

Liko tiek svarbus nepasakytas,
Nes tikėjom – dar diena ilga.
Bėgom, bėgom nuo ankstyvo
ryto,
Kol sustojo žingsniai... taip
staiga.

Liko čia darštumas Tavo rankų
Ir švieson takeliai praminti.
Mes visur gerumą Tavo rankom
Su skausmu širdy...
(Angelė Lukšienienė)

Liūdi – Angelė ir Birutė

Otavoje gegužės 28 d. vyko verslininkų pasitarimas "Baltic Roundtable", kurį surengė Baltiečių federacija su Kanados užsienio reikalų ir Tarptautinės prekybos departamentu (DFAIT). Iš k.: CIDA direktorius (Vidurio ir Ryto Europai) Réal Lalonde, KLB pirm. Rūta Žilinskienė, DFAIT direktoriaus pavaduotojas Baltijos kraštams Martialis Pagė, DFAIT generalinis direktorius David Preston, Lietuvos gen. garbės konsulas Haris Lapas

Nuotr. R. Jonaitienės

Partizanų diena Lietuvoje

VIKTORAS ALEKNA

Gegužės 18 d. Lietuva minėjo tautos didvyrius – partizanus, kurie garbingai priešinosi sovietiniams okupantams. Okupacija prasidėjo 1940 m. birželio 15 d., o po savaitės jau būrelis žmonių tarėsi, kaip pradėti kovą su okupantais. Bet ginkluotas priešinimasis prasidėjo tik pirmąją Vokietijos ir Sovietų Rusijos karo dieną 1941 m. birželio 22. Ši trumpa kova, pareikalavusi poros tūkstančių aukų, kuriam laikui liovėsi, nes buvo manyta, kad vokiečiai, išgirdę, jog lietuviai rytojauos dieną paskelbę atkurią Lietuvos nepriklausomybę, ją pripažins ir Lietuva bus laisva, kaip buvo iki sovietų okupacijos.

Bet vokiečių planai buvo kiti – po šešių savaičių atkurtos Lietuvos vyriausybė paleido, Lietuvą paskelbė vokiečių okupuota kraštu ir pamažu kraštą ėmė spausti vokiškomis replemis.

Tada lietuviai suprato, kad kova dėl laisvės turi prasidėti iš naujo. Prasidėjo pogrindžio veikla, tiesa, beginkla, o kai 1944 m. į Lietuvą sugrįžo Raudonoji armija, tai Lietuvos vyrai išėjo ir į partizanų būrius. Ginkluota kova tęsėsi iki 1953 metų, kada žuvo ginkluoto pasipriešinimo vadai Jonas Žemaitis ir jo pavaduotojas Antanas Bakšys. Tada jau buvo sudėti ginklai, nors paskutiniai partizanai slapstėsi net iki 1965 m.

Prasidėjo beginklė kova, kuri baigėsi laimėjimu 1990 m. kovo 11 d. – buvo atkurta nepriklausoma Lietuva. Tada ir buvo prisiminti išvežtieji, nukankintieji, žuvę ir dar gyvi išlikusieji. Pagaliau sulaukėme, kad gegužės 18 d. skelbiama partizanų diena, kada prisimenami visi kovotojai dėl laisvės. Tiesa, tuos prisiminimus dažniausiai rengia patys išlikę gyvi kovotojai, vyriausybė lyg ir neturi laiko, o gal ir noro, minėti tūkstančius aukų, kurias reikia pagerbti kaip didvyrius. Bet vis dėlto ir šiemet visoje Lietuvoje buvo paminėti tautos didvyriai.

Tų didvyrių buvo daug ir Raseinių rajone. Gegužės 18 d. raseiniškiai taip pat paminėjo savo krašto didvyrius. Tą dieną didžiausias dėmesys buvo skirtas partizanui Antanui Bakšiui, kurio slapvardžiai buvo – Germantas, Senis Klajūnas. Šių metų birželio 13 d. jam būtų sukakę tik 80 metų, bet jis žuvo 1953 m. sausio 17 d., todėl buvo minimas ir jo žūtis penkiasdešimtmetis.

Kadangi jis buvo dabartinės Raseinių "Kalno" mokyklos mokynis, vėliau ir mokytojas, tai ir minėjimas vyko "Kalno" mokykloje. Prasidėjo pamaldomis Raseinių šventovėje, o iš ten visi sugužėjo į mokyklos salę, kur

Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniška įrša
knygas bei žurnalus

A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

porą valandų vyko kalbos, dainos, skirtos Tėvynei ir jos didvyriams kovotojams, ypač pabrėžiant Antano Bakšio veiklą. Minėjime dalyvavo ir seimo nariai – J. Stasiškis ir M. Babonienė, nemažas būrys senųjų partizanų, rajono valdžia, taip pat daug moksleivių, kuriems šis minėjimas buvo gera patriotizmo pamoka... O Antano Bakšio veiklą išsamiai apžvelgė taip pat raseiniškis Antanas Pocius bei rašytojas Eugenijus Ignatavičius.

Biografinės žinios

Antanas Bakšys gimė 1923 m. birželio 23 d. Raseiniuose. Mokėsi Raseinių gimnazijoje. Brandos atestatą gavo 1941 m. pavasarį. Netrukus prasidėjo karas. 1944 m. pavasarį A. Bakšys įstojo į Vietinės rinktinės gretas, ją išformavus grįžo į gimtinę. Sovietams antrą kartą okupavus Lietuvą dirbo mokytoju Garvinių ir Minionių pradinėse mokyklose. 1945 m. kovo mėn. buvo suimtas ir be teismo išsiųstas į katorgą – Tulos anglių baseino kasyklas. 1946 m. vasarą kartu su keturiais tautiečiais sėkmingai pabėgo ir pėsčiomis bei prekiniais traukiniais grįžo į Lietuvą. Jam pavyko gauti karinį bilietą, pasą ir jau rudeniį pradėjo mokytojauti Raseinių gimnazijoje. Užmezgė ryšius su pogrindžiu.

1947 m. rudenį A. Bakšys buvo suimtas, bet netrukus paleistas. Gyventi nuolat sekama darėsi nepakliama ir tų pačių metų lapkritį jis ryžtingai apsisprendė pasitraukti iš legalaus gyvenimo – tapo Kęstučio apygardos partizanų.

Tarp partizanų A. Bakšys išsiskyrė amžiumi, išsilavinimu ir autoritetu, todėl netrukus buvo paskirtas Vaidoto rinktinės, 1949 m. birželio mėn. – Kęstučio apygardos vadu, o 1951 m. gegužę – Jūros srities vadu. Visos šios pareigos A. Bakšiui teko žuvus kovos draugams. Partizaninis pasipriešinimas okupantams silpo – kolektyvizacija ir trėminiai mažino rėmėjų skaičių, bendražygių žūtys, MGB agentų infiltravimai, išdavystės retino partizanų gretas, sėjo nepasitikėjimą vienu kitais.

A. Bakšys-Klajūnas buvo itin atsargus – keitė dislokacijos vietas, vengė lankytis pas jį asmeniškai pažįstancius ryšininkus. Vis dėlto jis daug ir intensyviai dirbo – dažnai inspektavo partizanų junginius, nuolat palaikė ryšį su LLKS prezidiumo pirmininku Jonu Žemaičiu-Vytautu, o jam susirgus susirašinėjo su Lietuvos partizanų vadais dėl naujo prezidiumo pirmininko kandidatūros, buvo paskirtas Vytauto pavaduotoju ir prezidiumo sekretoriumi. Be tiesioginių srities vado pareigų, A. Bakšys-Klajūnas daug rašė, padėjo leisti spaudo (Laisvės varpą, atsišaukimus), ieškojo naujų pasipriešinimo formų, kurios galėtų pakeisti sunaikintą ginkluotą pogrindį.

A. Bakšys suprato, kad partizaninė kova silpsta, jos formos neatitinka sąlygų ir reikalinga kita – dvasinio-intelektinio pasipriešinimo forma. Tokia organizacija, LLKS tradicijų tęsėja,

vienijančia ir legaliai gyvenančius asmenis, ir partizanus, turėjusios senos pakeitimu, taip kad AE atsirastų Gudijos teritorijoje. Iš to nieko neišėjo. Tačiau dabartinės diskusijos tarp Gudijos ir Rusijos dėl naftos ir dujų tiekimo privertė Gudijos energetikos žinovus imti rimtai galvoti apie atominę elektros energiją. Lietuva ir Gudija turi bendrą problemą – nepakankamus savo energijos šaltinius. Lietuva palyginti mažai nukentėjo nuo Černobilio katastrofos, tačiau visuomenė aiškiai pamena naftos ir dujų pristatymo nutraukimą paskelbus 1990 m. nepriklausomybę. Taigi tokie pareiškimai, kaip buv. prezidento V. Adamkaus, kad "atominė energija yra švariausia bei pigiausia pasaulyje, ir Lietuva negali jos atsisakyti" ir jo įpėdinio išipareigojimas pakeisti Ignalinos jėgainę nauja ir saugesne, viešosios nuomonės nesukrėtė".

Susitarimai su Rusija

Maskvos dienraštis *Izvestia* š.m. gegužės 13 d. laidojo rašą:

"Susitarti rekordškai trumpu laiku, kaip pripažino abiejų pusių užsienio reikalų žinybų atstovai, padėjo "politinė valia". Rusiją spaudė lietuvių grasinimas įvesti tranzito keleviams ir Karaliaučiu vizas, o Lietuva, pabalsavusi už įstojimą į ES, stengėsi kuo greičiau padaryti Europos "namų darbą". Tačiau sutarčiai įgyvendinti vien geros valios nepakaks. Susitarimą, kuriuo nustatyta nelegalių migrantų iš Rusijos ir Lietuvos bei taip pat trečiųjų kraštų priėmimo ir grąžinimo procedūra, pasirašė Rusijos užsienio reikalų min. pavaduotojas Sergej Razov ir Lietuvos užsienio reikalų sekretorius Darius Jurgelevičius. Ši dokumentą įgyvendins pasieniečiai ir užsienio reikalų ministerijų atstovai. (...)

1998 m. gegužės 19 d. LR Prezidento dekretu A. Bakšiui (po mirties) suteiktas pulkininko laipsnis, 1998 m. lapkričio 18 d. jis apdovanotas Vyčio kryžiaus 2-ojo laipsnio ordinu.

Tautos Ažuolai

Laikas užrašė penkiasdešimt metų,
Tai skausmo, ryžto ir kančių data...
Kiek Laisvei LIETUVOS žiedų
sudėta

Ant amžijų Ankuro degs visada...

Nebaidė Jūs perkūnai, nuožmūs lietūs,
Nei akmenuotas kelias į plačias
Sopulio jūras, kraujas, kar pralietas,
Ūmai sutirpde veriančias delčias.

Gintostios žemės Ažuolai stiprieji,
Nenugalet, amžiams liksit čia!..
Nors kulkom varpę sribrai raudonieji,
Piktų jodoščių išdavoį slapčia...

Audras ir vėtras įveikt garbingai,
Krauju nuplovė LAISVĘ
LIETUVOS.

Jei grūdus mtrė – želmuo augs
skaitlingai
Ir šimteriopą derlių laukai duos.

Dangus kas naktį žiebia po žvakelę,
Kuri žėrės negestancija šviesa.
Tautos vaikams mūšies, parodys kelią,
DIDVYRI! siekiai – LAISVĘ ir
TIESĄ!

Įkaušo rytas, žemė sudrebėjo,
Golgotos JĖZUS kėlės iš mirties.
JO Kūne penkios rožės sutviskėjo, -
KRISTAUS Taurėj jos LIETUVAI
žydės!

O Broliai PARTIZANAI, o šventieji,
Jūs nesudegė kančių aukurois!..
Brangi TĖVYNĖ, Jūs mylėte, Taurieji,
Te meilė LIETUVAI išliks vaikuos!..
Sofija Šviesaitė,
2003.VI.17

SPAUDOS BALSAI

Gudija planavo prisijungti Visaginą

Kartą per tris mėnesius išeinantis gudų biuletenis *Belarusian Review* š.m. pavasario laidoje rašo: "Lietuvos prezidentas Rolandas Paksas pareiškė, kad jis ketina kreiptis į Europos sąjungą pagalbos naujos vakarietiško tipo atominės jėgainės statybai. Toks išipareigojimas turės svarbią Gudijai reikšmę, kuri šiuo metu perka Lietuvoje žymų elektros kiekį. Be to, Lietuvoje esanti (sovietiško tipo) Ignalinos RBMK AE yra panaši į 1986 m. sprogsią Černobilyje. (...) ES spaudžiant Lietuva pažadėjo uždaryti Ignalinos AE: pirmasis reaktorius turės būti sustabdytas 2005 m., o antrasis 2009. Trijų milijonų uždarymo išlaidų dalį padengs ES. Tačiau Lietuvos energetikai ir finansų žinovai yra uždarymu nepatenkinti: šiuo metu Ignalina tiekia 70% Lietuvoje naudojamos elektros ir yra esminis eksporto pajamų šaltinis.

Gudijos prezidentas Aleksandras Lukašenka yra taip pat artėjančiu uždarymu nepatenkintas. Pernai jis padarė aiškiai rimtą pasiūlymą nupirkti Lietuvos AE (su reikalingu tarptautinėmis sienos pakeitimu, taip kad AE atsirastų Gudijos teritorijoje). Iš to nieko neišėjo. Tačiau dabartinės diskusijos tarp Gudijos ir Rusijos dėl naftos ir dujų tiekimo privertė Gudijos energetikos žinovus imti rimtai galvoti apie atominę elektros energiją. Lietuva ir Gudija turi bendrą problemą – nepakankamus savo energijos šaltinius. Lietuva palyginti mažai nukentėjo nuo Černobilio katastrofos, tačiau visuomenė aiškiai pamena naftos ir dujų pristatymo nutraukimą paskelbus 1990 m. nepriklausomybę. Taigi tokie pareiškimai, kaip buv. prezidento V. Adamkaus, kad "atominė energija yra švariausia bei pigiausia pasaulyje, ir Lietuva negali jos atsisakyti" ir jo įpėdinio išipareigojimas pakeisti Ignalinos jėgainę nauja ir saugesne, viešosios nuomonės nesukrėtė".

Susitarimai su Rusija

Maskvos dienraštis *Izvestia* š.m. gegužės 13 d. laidojo rašą: "Susitarti rekordškai trumpu laiku, kaip pripažino abiejų pusių užsienio reikalų žinybų atstovai, padėjo "politinė valia". Rusiją spaudė lietuvių grasinimas įvesti tranzito keleviams ir Karaliaučiu vizas, o Lietuva, pabalsavusi už įstojimą į ES, stengėsi kuo greičiau padaryti Europos "namų darbą". Tačiau sutarčiai įgyvendinti vien geros valios nepakaks. Susitarimą, kuriuo nustatyta nelegalių migrantų iš Rusijos ir Lietuvos bei taip pat trečiųjų kraštų priėmimo ir grąžinimo procedūra, pasirašė Rusijos užsienio reikalų min. pavaduotojas Sergej Razov ir Lietuvos užsienio reikalų sekretorius Darius Jurgelevičius. Ši dokumentą įgyvendins pasieniečiai ir užsienio reikalų ministerijų atstovai. (...)

Atskirai dokumente buvo aptartas atvejis, kai asmuo, važiuojantis tranzitu per Lietuvą, apsisprendžia ten pasilikti. Pagal žinovus, šis punktas ypač patiko Lietuvai, nes tuo būdu Rusija prisiima didesnę teisinę Karaliaučiaus tranzito išipareigojimo dalį. Keleivio į traukinį be patikrinimo nepasodinsi, o jeigu jis išlips, Rusija pagal sutartį turės jį atgal priimti.

Dabar sutartį turėtų ratifikuoti Rusijos parlamentas. Rusijai paeiliui dar reikalingas sutarties pasirašymas su NVS ir ES. Pagal žinovus, sutartis nebūs panaši į lietuvišką – nelegalių imigrantų banga ten yra nepalyginamai didesnė. Nors pasitarimai su ES prasidėjo metų pradžioje, greito susitarimo tikėtis netenka. Artimi pasitarimai šaltiniai pranešė "Izvestijoms": Rusija nori jungti pasirašymą su vizų režimo panaikinimu, tačiau visiems aišku, kad su tuo ES ilgai nesutiks".

Rusų žiniasklaida apie referendumą

Plačiausią prekybos tinklą turinti Lietuvos b-vė "Vilniaus prekyba" paskelbė: balsavę asmenys ir gavusieji specialų ženklelį galės užteiti į bet kurią šio tinklo parduotuvę ir už simbolinį vieną centą gauti butelį alaus, plytelę šokolado arba dėžutę skalbimo miltelių. Rinkimų komisijos pirm. Z. Vaigauskas užginčijo laikraštinių klausimų, ar ši veikla nėra rinkėjų papirkimas. Jis pareiškė, kad tai nieko bendro su valdžia neturi, ir tai esanti prekybos tinklo reklama (*Gazeta*, 2003.V.13).

Ryšium su euforija, kad referendumas nepaisant visko galioja, buvo pamirštos griežtos Lietuvos priėmimo į ES sąlygos: įvedimas nepaprastai aukštų ekologijos standartų pramonėje ir žemės ūkyje, vienintelės atominės elektrinės uždarymas ir netgi uždraudimas kai kurių tradicinių lietuviškų patiekalų, kurie neatitinka europietiško sveikatos standartų (NTV, 2003.V.12).

Visuomenės, dar netapusios ES nare, skilimas pasiekė pavojingą ribą. Miestiečiai yra nusiteikę prieš kamio gyventojus, jaunimas prieš suaugusius, protingieji prieš "labiau kvailius" ir atvirkščiai. "Prieš" daugiausia balsavo ūkininkai – žymy Lietuvos gyventojų dalis, ir energetikai, bijodami prarasti darbą ryšium su Ignalinos AE uždarymu (to reikalavo ES) (*Izvestia*, 2003.V.13).

"Euroskeptikų" grupė ketina protestuoti referendumo rezultatus: savo nepasitenkinimą jie motyvuoja agitacijos taisyklų pažeidimu. Kai referendumo pirmą dieną aktyvumas pasirodė esąs žemas, vėl agituoti "už ES" ėmė krašto ir Katalikų Bendrijos atstovai, o tai daryti jau nebebuvo leidžiama. Tačiau abejotina, kad protestas būtų priimtas (*Trud*, 2003.V.13). J.B.

PADĖKA

ATA

JUOZAS STANIUS

iškeliavo amžinybėn 2003 m. balandžio 27 d.,
palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississauga, Ont.

Nuosirdžiai dėkojame Aušros Vartų parapijos klebonui kun. Juzapui Žukauskiui, OFM, ir kun. Audriui Šarkai, OFM, už gražias religines apeigas, paguodos žodžius ir palydėjimą į amžinojo poilsio vietą. Taip pat didelę padėką karsto nešėjams, solistei Turitaičiai, D. B. Mačiams už skanų maistą, visiems žmonėms už gausiai užprašytas Mišias, skirtas aukas organizacijoms, už gražias gėles ir pareiktas užuojautos žodžius bei raštu. Dėkojame visiems, padėjusiems mums atsiveikinti su velioniu.

Giliame liūdesy likę –
žmona Bronė, duktė Vida ir sūnus Edmundas

Matininkas

TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

TEL: (416) 237-1893

FAX: (416) 237-0426

E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

LAISVOJE TĖVYNĖJE

PAPILDOMOS LĖŠOS ŽEMDIRBIAMS

ELTA/LGTIC praneša, kad tikslinant šių metų biudžetą, žemdirbiams numatoma papildomai skirti 103 milijonus litų, kad būtų išlaikytas praėjusių metų pajamų lygis. Birželio 2 d. susitikio prezidentas Rolandas Paksas, seimo pirmininkas Artūras Paulauskas ir ministeris pirmininkas Algirdas Brazauskas. Pokalbyje jie daugiausia dėmesio skyrė šių metų biudžeto įstatymo patikslinimui ir papildomų lėšų žemdirbiams skyrimui. Papildomos lėšos žemdirbiams biudžete surastos sumažinus valstybės skolos aptarnavimo išlaidas, kai kurias investicijas, kelių fondo sąskaitą. Ministerio pirmininko teigimu, valstybė turėtų skirti 405 milijonus litų norėdama tenkinti visus žemdirbių reikalavimus, tačiau tokių lėšų nėra.

KRIKŠČIONIŠKA KONFERENCIJA

Birželio 5-7 d.d. netoli Vilniaus pirmą kartą Lietuvoje surengta tarptautinė krikščioniška karių konferencija. Prieš metus tokia konferencija vyko Suomijos Turku mieste. Dalyvavo apie 70 kariūnų iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Rumunijos, Norvegijos, Čekijos, Lenkijos, Vokietijos ir Danijos. Konferenciją organizavo kariuomenės Ordinariatas ir Generalo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija. Programoje buvo Švento Rašto studijavimas, tikėjimo patirties pasidalinimas, išvyka į Trakus, vakaronės prie lauko, sportiniai žaidimai. Malda vedė ir paskaitas skaitė Alytaus įgulos kapelionas kpt. Remigijus Butkevičius, kun. Antanas Saulaitis, SJ, kapelionas iš JAV Joe Supa, britų atsargos karininkas Humphrey Vines bei atsargos karininkas iš Norvegijos Inge Wold.

PIRMOJI KARO LAKŪNĖ

The Baltic Times praneša, kad ltn. Kristina Bakūnaitė pralenkė šešis kitus lakūnus praėjusių pavasarį oro pajėgų lakūnų atrankoje. Ji dabar mokosi skraidyti karo lėktuvu "L-39 Albatros" oro pajėgų bazėje Zokniuose, prie Šiaulių. Ji penkerius metus dirbo Lietuvos Orolinijose padavėja, baigė aeronavigacijos inžineriją Vilniaus Gedimino technikos universitete, ūri atsargos leitenantas laipsnį, vienasraščio lėktuvo pilotavimo leidimą. Bazės vado mjr. Devisio Marusevičiaus nuomone, jai šią vietą laimėti dar padėjo ir anglų kalbos mokėjimas.

LIETUVIŠKOS IŠKABOS

Lietuvos prezidentas Rolandas Paksas gegužės 30 d. pasirašė Vartotojų teisių apsaugos įstatymo papildymą, įpareigojantį įvairių paslaugų teikėjų valstybine lietuvių kalba išskabose pateikti informaciją apie savo įmonės paskirtį. Jo manymu, būtina apsau-

goti tautinį tapatumą bei užtikrinti Konstitucijoje numatytas vartotojų teises informaciją gauti valstybine kalba. Jis taip pat prašė vyriausybę poįstatyminiuose aktuose numatyti racionalius, nevaržančius verslo šio įstatymo įgyvendinimo reikalavimus, valdininkams neleisti piktnaudžiauti šiuo įstatymu. Verslininkai, nepalankiai sutiko šį įstatymo papildymą, bijo, kad patirs nemažai nuostolių jį įgyvendindami, rašo ELTA/LGTIC.

VAIKAMS – SALDAINIŲ

Birželio 1 d. Tarptautinė vaikų gynimo diena. Liberalų demokratų partija nusprendė įvykdyti per prezidento rinkimų vėjų duotą pažadą. Aštuonių apskričių centrų savivaldybių, Kauno Rotušės bei Vilniaus Katedros aikštėse buvo surengti mainai. Rolandas Paksas vėjų metu vaishes vaikus saldainiais "R. Paksas – kietas riešutėlis", žadėjo kiekvienam išsaugojusiam popieriuką nuo saldainio duoti po kilogramą saldainių. Buvo numatyta išdalinti apie 2 tonas saldainių, kainavusių 10,000 litų. Vaikų gynimo dienos proga Vilniuje vyko įvairūs koncertai bei kitų šventinių renginių.

LMPA NORI LYGŲ SĄLYGŲ

Lietuvos mėsos perdirbėjų organizacija LMPA susitiko su ministeriu pirmininku Algirdu Brazausku birželio 2 d., rašo ELTA/LGTIC. Tartasi, kaip Lietuvos mėsos perdirbimo įmonėms sudaryti vienodas konkurencines sąlygas su kitų valstybių perdirbėjais. Dar dvi svarbios problemos mėsos perdirbimo srityje yra labai pabrangęs gamybinis atliekų vartojimas ir padaugėjusios žalios mėsos prekybos apimtys bei sumažėjusi jos gaminių paklausa. Galvijų pasiūla didelė, bet mažos jų supirkimo kainos. Premjeras sakė, kad vyriausybė ieškos galimybių sustiprinti vietinės rinkos apsaugą nuo pigių ir dažnai nekokybiškų importuotų gaminių. Jis teigė taip pat, kad perdirbimo įmonėms būtina aktyviau ieškoti rinkų savo gaminiams įvairiose užsienio rinkose.

NUSIKALTIMAI INTERNETU

Lietuviai pasižymėjo vienu labiausiai paplitusių finansinių nusikaltimų internete – pirkimu pasinaudojant svetimos mokėjimo kortelėmis. *Lietuvos rytas* rašo, kad "Interneto parduotuvės apgaudinėjantys ir užsieniečių kišenes švarinantys tautiečiai Lietuvą įstūmė į įtartinų šalių sąrašą", kurį sudarė interneto portalas "Yahoo". Įtakingas verslo dienraštis *The Wall Street Journal Europe* paskelbė sąrašą, kuriame įrašyta Lietuva, Gudija, Rumunija, Rusija, Nigerija, Kolumbija, Egiptas, Makedonija, Pakistanas, Malaizija bei Indonezija. Valstybei patekus į įtartinųjų sąrašą, parduotuvėms patariama imtis priemonių užtikrinti, ar prekė neperkama pasinaudojus svetima mokėjimo kortele. Yra net sudaromi tinklai, kuriuose dalyvauja dažniausiai JAV-se gyvenantys bendradarbiai, užsakantys prekes ir persiunčiantys jas į Lietuvą, kur su kyšiu muitininkams jos atsiran-da Lietuvoje. Ten prekes superka kiti žmonės, kurie jas parduoda vidaus rinkoje. Šiuo metu populiariausios prekės yra vaizdo kameros, nešiojamieji kompiuteriai, kita įranga.

RSJ

BPL Import/Export

SIUNTINIAI | LIETUVA

SKAMBINTI

Petras Brasas

(905) 383-1650--

Švenčiant Motinos dieną, Hamiltono Aušros Vartų šventovėje patarnavo per Mišias naujai iš Lietuvos atvykusi šeima. Pirmoje eilėje Irutė, Birutė, Vytautas Baniai; antroje eilėje – vargonininkė Dariaja Deksnytė, klebonas kun. Juozapas Žukauskas, OFM, ir Vilma Baniienė. Nuotr. R. Choromanskytės

Pasaulio lietuvių bendruomenė

Jos pirmininkas – Vytautas Kamantas

EDVARDAS ŠULAITIS

Į JAV atvykęs 1949-aisiais iš pabėgėlių stovyklų Vokietijoje, jis turėjo atlikti karinę prievolę JAV kariuomenėje Korėjos karo metu. Po to – studijos įvairiose universitetuose, kur įsigijo mechanikos inžinieriaus laipsnį. Jau prieš tai veikė skautų organizacijoje, moksleivių ateitininkų sąjungoje.

V. Kamanto pagrindinis dėmesys buvo sutelktas Lietuvių bendruomenėi. Jau 1958 m. buvo JAV LB centro valdybos nariu, ilgą laiką priklausęs JAV LB Taryboms. Veikė ir vietinėse LB apylinkėse, kuriose jis gyveno (Lemonte) ir Grand Rapids, MI, valdybose).

Nuo 1963 m. jis buvo PLB valdybos narys, vėliau pirmininkas. Su kitais entuziastais įsteigė PLB fondą, jam pirmininkavo (šio Fondo rūpesčiu Ilinojaus universitete įsteigta Lituanistikos katedra). Kai buvo organizuojamas Lietuvių fondas, Vytautą matėme jo pirmūnų eilėse. Ir šiandien jis aktyviai reikiškiai Lietuvių fonde: yra tarybos narys.

Dažnas svečias Čikagoje

Nors V. Kamantas gyvena Grand Rapids, MI valstijoje, tačiau Čikagoje ir jos apylinkėse lankosi dažnai. Pasaulio lietuvių centre Lemonte yra įsikūrusi PLB valdybos raštinė, kurioje jis irgi pasirodo. Su savo valdybos nariais V. Kamantas bendrauja elektroniniais laiškais ir telefonu.

V. Kamantą teko sutikti per 40-jų Lietuvių fondo suvažiavimą gegužės mėnesio pirmąjį šeštadienį PL centre, Lemonte. Čia jis buvo vienas iš suvažiavimo pirmininkų, kuriam pavyko šiek tiek prigesinti kitų bendruomeninkų sukeltas aistras dabartinių LF veikėjų pasiūlytų naujovių reikalui.

V. Kamantas šiame LF narių suvažiavime buvo vienintelis bendruomenininkas, kuris gynė LF tarybos priimtą sprendimą dėl LF inkorporavimo dokumento pakeitimo. Jis visa tai atliko ramiu tonu, dėstydamas logiškai, kuo nepasižymėjo kai kurie oponentai.

PLB seimas Vilniuje

Susitikus Lemonte buvo proga V. Kamantą pakalbinti ir kitais reikalais. V. Kamantas nurodė, kad tą patį savaitgalį įvyko ir PLB fondo direktorių posėdis. Jų eilėse, be V. Kamanto, matome dr. Petrą Kisielį, Kazį Laukaitį, dr. Edmundą Lenkauską, Juozą Luką, dr. Antaną Razmą, Joną Trešką ir teisės patarėją Saulių Kuprį.

Taip pat posėdžiavimą ir XI PLB seimo programos reikalui su programos komisijos nare Milda Lenkauskiene. Kitas komisijos narys, PLB valdybos vicepirmininkas kun. Edis Putrimas, gyvena Toronto mieste ir negalėjo atvykti.

Šiame PLB XI-me seime liepos 7-11 d.d. Vilniuje turi teisę dalyvauti 150 asmenų (daugiausia iš JAV LB – 34), įskaitant ir PLB valdybos narius. Visa išeivijos lietuviškoji spauda sunkiai verčiasi. Reikia paramos ir *Tėviškės žiburiai*. Kas galite, paremkite juos auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu.

Nacizmas pasmerktas...

(Atkelta 3-čio psl.)

lygmenyje, kuris teisiškai įvertintų padarytus žmonijai nusikaltimus, uždraustų skleistį komunistinę ideologiją. Absoliučiai aišku, kad įėjus tarptautinė bendrija nesugeba principingai, nuosekliai, atkakliai apginti per amžius susiformavusių civilizuo-to bendravimo principų, tai diktatorių, prisidengus komunistine, nacistine ar kitokia ideologija, kyla noras pažeidinėti tarptautinę teisę, žmogaus teises ir laisves.

Milijonai nužudyti, patyrusių pažeminimą ir kančias, praradę Tėvynę, tautos, praradę sios kartas, reikalauja atminimo, kuris nuolat perspėtų ateinančias kartas. Tokiu atminimu galėtų būti viena metų kalendoriuje diena, – *Pasaulinė komunistinio genocido diena*. Ji galėtų būti birželio 14-oji, nes tą dieną pirmą kartą tarptautinių lygių Vilniuje buvo pagerbto komunizmo aukos, pradėta teisiškai vertinti jo viešpatavimo pasekmes.

Visiškai nepateisinamas Lietuvos valdžios, kokios politinės orientacijos ji bebūtų, abejingumas Tuskulėnų dvaro kankinių palaikams, kurie jau 7 metai sandėliuojami dėžėse nuo bananų.

Ivykęs kongresas – tai Sąjūdžio pradėtų darbų tęsinys. Dar nemažai tokių darbų, kuriuos būtina atlikti – tai ir Lietuvos visuomenės desovietizacija, tai ir tarptautinis tribunolas komunizmui bei jo ideologams teisti, tai ir atminties įamžinimas, tai ir jaunimo patriotinis auklėjimas ir kiti. Sąjūdis dar privalo dirbti ir budėti!

Vytautas Kamantas, Tarptautinio kongreso organizacinio komiteto bei LPKT Bendrijos valdybos pirmininkas

Southfield, MI

DIEVO APVAIZDOS PARAPIJOJE

Sutvirtinimo sakramento ir Motinos dienos šventę įvyko gegužės 11 d. Jauki ir miela, kadangi visas lietuviškas. Lietuviška parapija, parapijos komitetas, lietuvis klebonas, lietuviškos pamaldos ir retas svečias lietuvis vyskupas Paulius Baltakis, OFM.

Skambutis. Procesija. Visi atsistoja. *Grazi Marija tu esi* giesmę pradėjo vargonai su keliais choristais ir solistais. Visi stebi procesiją. Pirmieji žygiuoja Sutvirtinimo sakramento kandidatai – 22 ir jų globėjai. Mišių patarnautojai, klebonas kun. Aloyzas Volkskis ir vyskupas Paulius Baltakis, OFM. Vyskupo pamokslas žodžiai labai aiškūs, keliantys ir susikaupimą, maldai ir Šventąją Dvasią. Po apeigų ir dovanėlių įteikimo sutvirtintiesiems vyskupo procesija pradėjo judėti į šeimai. Visi ėjo į parapijos salę, kurioje matėsi, kad nepagalvėta rūpestingai darbo. Prie vyskupo pagerbimo buvo prijungta ir Motinos dienos šventė.

Parapijos pirmininkė prof. Janina Udrienė, prieš pradėdant dvių dienų šventę pietus, kalbėjo ir pakvietė kleboną kun. Aloyzą Volškį sukabinti vaišių maldą, o Taurą Zarakaitę-Underienę pasakyti eilėraštį. Visa šventė praėjo iškilioje nuotaikoje.

R. Ražauskienė

Wasaga Beach, Ont.

A.a. EUGENIJA DEIMANTIENĖ, 80 m. amžiaus, mirė birželio 3 d. Collingwood, Ont. ligoninėje. Liko liūdintys – vyras Kostas, dukterys Marytė, Aida ir Laima su šeimomis, sesuo su šeima Čikagoje ir giminės Lietuvoje.

Dievo Apvaizdos parapijos (Southfield, Michigan) administracinio komiteto pirmininkas Juozas Orentas su žmona Irena po Sutvirtinimo sakramento ir Motinos dienos šventės iškilmų gegužės 11 d. Nuotr. R. Ražauskienės

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI | LIETUVA

LĖKTUVU arba LAIVU

905-271-8781

PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Amerikos lietuvių klubas St. Petersburge, FL, š.m. balandžio 4 d. klubo patalpose surengė šeštą metinį koncertą, į kurį atsilankė vietos ir apylinkių lietuviai. Pasirodė moterų, vyrų ir mišrus choras, vadovaujamas muz. dr. Br. Kazėno. Buvo atlikta gražių patriotinių bei liaudies ir humoristinių dainų. Iš publikos susilaukta puikaus įvertinimo. Choro akompanuotoja – Aurelija C. Robertson, o jo valdybos pirm. D. Cibienė. Mišrus choras dalyvauja Kūčių, tautinių švenčių programose, taipgi sekmadieniais gieda lietuvių pamaldose Šv. Vardo šventovėje Gulfporte. Po programos visi koncerto dalyviai buvo pavaishinti skania vakariene, o po jos kiekvienas galėjo įsigyti laimę gausių laimikų loterijoje.

(Lietuvių žinios, 323 nr.)

Britanija

Didž. Britanijos lietuvių sąjungos I-mo Londono skyriaus metinis susirinkimas įvyko š.m. kovo 16 d., sutraukęs daug skyriaus narių, ypač naujų ateivių, įstojučių į DBL sąjungą. Susirinkimui pirmininkavo K. Baublys. Skyriaus pirm. O. Dabrovolskienė padarė valdybos veiklos pranešimą, o išdėtininkas supažindino su skyriaus finansine būkle. Po pranešimų daugiausia pasisakė Lietuvos sodybos reikaliais. Nusiskusta, kad sodyba nepadarė pelno. Buvo ir stipresnių pasisakymų. Esą, sodyboje lietuvių masiškai nesilankys, jei nebus rasta jai vadovų, kalbančių lietuviškai. Kai viskas vyksta anglų kalba, tautiečiai sodyboje pasigenda lietuviškos aplinkos. Kiti siūlė sodybą parduoti ir Londone įsigyti Lietuvių Namus. Susirinkime dalyvavęs DBL tarybos pirm. K. Tamošiūnas susirinkusiems priminė, kad sodyba nėra oficialiai įkainota, todėl nežinoma, kiek už ją būtų galima gauti. Jis taipgi pažymėjo, kad Londone reikėtų atremtuoti lietuvių socialinio ir sporto klubo patalpas. Tik DBL Centro valdyba turėtų tam reikalui paskirti 100,000 svarų.

(Britanijos lietuvių balsas, 2003 m., 4 nr.)

Vengrija

Budapešto lietuvių, dalyvaujant Lietuvos ambasadoriui Čekijoje ir Vengrijoje R. Kozyrovičiui, minėjo 85-ąsias Lietuvos valstybės atstatymo metines. Lietuvos ambasada pajavairino vaišių stalą gardumynais, tuo suteikdama ir finansinę paramą šventės rengėjams. V. Dumsaitis atliko meninės programos dalį, padėkluodamas tremtinio Vytauto Cinausko eilėraščius. Švenčiant Kovo 11-tąją, ambasadorius R. Kozyrovičius Lietuvos garbės konsului dr. Vadasz Peter įteikė prezidento V. Adamkaus paskirtą LDK Gedimino ordiną. Kovo 21 d. Talijos teatre režisieriaus E. Nekrošiaus *Meno fortas* atliko K. Donelaičio *Metus*. Šis režisierius yra gerai pažįstamas vengrų publikai iš ankstesniųjų jo gastrolių. Nauju scenos kūriniu susidomėjimas buvo didelis.

Kovo 28 d. Budapešto Muzikos akademijoje koncertavo Lietuvos valstybinis orkestras, diriguojamas žymaus lenkų kompozitoriaus K. Pendereckio. Budapešto Muzikos akademijoje tarptautinį pripažinimą yra įsigijęs dirigentas G. Rinkevičius ir pianistė M. Rubakytė. Šį kartą lietuvių simfoninis orkestras atliko F. Mendelsono III-ją simfoniją *Skotas* ir K. Pendereckio *Meta morfozes*, o solo pasirodė jaunas talentingas smuikininkas iš Vienos J. Rachinas, gimęs muzikų šeimoje Vilniuje. Koncertą šiltai įvertino publika, kurios dalį sudarė ir lietuviai. Koncerto klausėsi Lenkijos ambasadorius R. Višniwski ir Vengrijos prezidentas F. Madlo su žmona Alma, buvęs Vengrijos ministras pirmininkas, dabartinės opozicijos vadovas dr. V. Orban su žmona, finansų ministras ir kiti.

(Pasaulio lietuvis, 2003 m., 5 nr.)

Australija

A.a. Ramūnas Kazimieras Tarydas, 63 m. amžiaus, ilgametis Tasmanijos lietuvių bendruomenės pirmininkas, mirė š.m. balandžio 21 d. Hobarto mieste, Tasmanijoje. Velionis gimė 1939 m. liepos 5 d. Zarasuose. II Pasauliniame kare baigiantis pasitraukė į Vokietiją, 1951 m. Tarydų šeima išvyko į Zelandiją. Čia Ramūnas Aucklando mieste baigė universitetą bakalauru laipsnį, įsigydamas geologo specialybę. Į Australiją jis atvyko 1966 m. ir Adelaidėje darbuosi vienoje bendrovėje kaip geologas. 1970 m. su šeima persikėlė į Hobart miestą Tasmanijoje ir taip pat dirbo geologu "Hydro-Electric Commission" bendrovėje.

Australijos darbiečių ministeris pirmininkas A. Whitlam Baltijos valstybes pripažino Sov. Sąjungai. R. Tarydas vienas iš pirmųjų įsijungė į kovą, kad būtų panaikintas ministerio pirmininko sprendimas. Baltiečiai tam reikalui įsteigė bendrą komitetą, kuriame lietuviams atstovavo velionis. Po dvejų metų, pasiekęs valdžią, Baltijos valstybių pripažinimas sovietams buvo atšauktas. 1998 m. suėjo 50 metų, kai baltiečiai atvyko dirbami į Tasmaniją. Šia proga R. Tarydas išleido knygą *From Amber Coast to Apple Isle*, kurioje autorius aprašė naujųjų ateivių išgyvenimus. Jis taipgi suorganizavo ir minėjimą, kuriame dalyvavo per 200 svečių, jų tarpe senatorius Haradinę ir parlamentarai Kerr bei Hadgman. Laidotuvių gedulines Mišias balandžio 24 d. St. John's šventovėje Glenorchy vietovėje koncelebravo parapijos klebonas su kitais penkiais kunigais, tarp jų ir Melburno lietuvių klebonas kun. E. Arnašius. Vietos klebonas taipgi perskaitė Tasmanijos vyskupo raštą, kuriame jis gyrė velionies asmenybę ir pareiškė šeimai užuojautą. Laidotuvėse dalyvavo per 400 asmenų, tarp jų lietuvių bičiuliai – senatorius Haradinę ir parlamentarąs Hadgman. Pontville kapinėse laidojimo apeigas atliko vietos klebonas, lietuviai sugiedojo Tautos himną. Velionies liūdi žmona Judy ir trys sūnūs.

(Mūsų pastogė, 2003 m., 18 nr.)

J. Andr.

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje.

isikūres nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

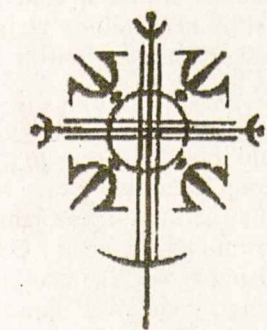
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandų vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šventadieniais uždarai.

AKTYVAI PER 45 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki.....	0.75%
santaukas.....	1.00%
kasd. pal. taupymo sąsk.	0.75%
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius.....	1.55%
180 dienų indėlius.....	1.55%
1 m. term. indėlius.....	2.50%
2 m. term. indėlius.....	3.00%
3 m. term. indėlius.....	3.25%
4 m. term. indėlius.....	3.50%
5 m. term. indėlius.....	4.00%
RRSP ir RRIF (Variable).....	1.00%
1 m. ind.	2.50%
2 m. ind.	3.00%
3 m. ind.	3.35%
4 m. ind.	3.60%
5 m. ind.	4.25%
- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. - Narių santaupos apdraustos TALKOS atsigautos kapitalu	
3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu	
Seikite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje" MASTER CARD KREDITO KORTELE – INTERAC KORTELE TINKLALAPIS: www.talka.net	

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- ♦ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ♦ PLOKŠČIAPEDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ♦ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLIAIS
- ♦ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ♦ STERILŲS ĮRANKIAI

LIGONIUS PRIIMAME:

352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL 905 648-9176

Velionės darbai kalba apie ją

Atsisveikinant su a.a. Aldona Kiaupaite-Kuoliene (1922-2003)

Šių metų gegužės 20 d. Toronto lietuvių visuomenė atsisveikino su a.a. Aldona Kuoliene, ilgamete Kanados lietuvių katalikų moterų draugijos nare, lietuviškos mokyklos mokytoja, uolia parapijiete ir bendruomenės nare. Palaidota šalia savo prieš dvejus metus mirusio vyro Aloyzo Kuolo gražioje šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje.

Velionė gimė ir gimnaziją lankė Kaišiadoryse. 1942 m. baigė Trakų mokytojų seminariją, iškėlė už Aloyzo Kuolo. 1944 m. m., sovietų okupantams grįžtant į Lietuvą, jauna šeima su dukrele Audrone pasitraukė į Vakarus. Atvykę į Kanadą, apsigyveno Toronte. Čia gimė sūnus Almis. Darbšti Aldona pilnai įsijungė į lietuvių visuomenės gyvenimą. Draugijos nare ji buvo nuo pat KLK moterų dr. jos Priskelimo par. skyriaus įsteigimo 1956 m.

Nuo 1959 ligi 1970 m. su maža pertrauka buvo šio skyriaus pirmininkė. Jos pirmininkavimo pradžioje didelis dėmesys buvo nukreiptas į lėšų teikimą parapijos kūrėjams; vėliau daugiau atsidėta kultūriniam, socialiniam ir labdaros darbui: rengiamos paskaitos, aplankyta šimtai ligonių, sušelpa daug šeimų, pasiūsta apie 400 siuntinių į okupuotą Lietuvą. Ji puošė Draugijos gretas ne tik malonia

savo išvaizda, bet ir dvasios stiprybe. Joje nebuvo abejotimų ar svyravimų. Net ir sunkius sprendimus ji darė greitai ir ryžtingai.

Kilnūs Dr. jos principai ir tikslai atspindėjo visame jos gyvenime. Savo bendramintėms ji buvo tiesumo ir pareigingumo pavyzdys.

Aldona atidavė duoklę lietuviškajai visuomenei su kaupu. Pradedant 1957 m. ji mokytoja lietuviškoje šeštadieninėje mokykloje: dėstė sunkų ir nepopuliarią dalyką – lietuvių kalbos gramatiką dvidešimt vienerius metus. Buvo griežta ir reikli. Visą eilę buvusių mokinių dar ir šiandien dėkingi savo kantriai mokytojai.

Būdinga Aldonos charakteriui – pati išmoko pasigaminti dalyką, kurio naujieji ateiviai labiausiai pasigesdavo: iškepti juoda rauginat ruginę duoną. Kas jos ragavo, pripažino, kad buvo viena autentiškiausių lietuviškų duonų visoje plačioje apylinkėje.

Ji su Aloyzu sukūrė darnią, stiprią šeimą. Gražiai išaugino ir išauklėjo vaikus, vertingus narius katalikiškajai ir lietuviškajai bendruomenei, o sau paguodą ir suraminimą. Ji mylėjo savo dukros ir sūnaus šeimas, o kai kalbėdavo apie vaikaičius, jos veidas švytėdavo džiaugsmu ir pasididžiavimu.

Velionė su meile atliko Aukščiausiojo jai skirtą lietuvių moters, žmonos ir motinos paskirtį. Daug moterų praėjo KLKMD-jos gretose. Aldona buvo viena stipriųjų asmenybių, turinčių išgyvenusių ne tik savo gyvenimą, bet ir subūrusi krikščioniškosios labdaros darbui didelį moterų būrį.

Laidotuvėse dalyvavo dukra dr. Audronė Skrupskelienė su prof. Ignu K. Skrupskeliu ir jų dukra Daina iš South Carolina; sūnus Almis su žmona dailininke Danguole ir sūnumis Aidu ir Augiu iš Kalifornijos, velionės brolis A. Kiaupa ir gausūs būsri draugai bei bendramintės.

Angelika Sungailienė

Kalniškės miške, mūšio vietoje, prie paminklo kritusiems didvyriams. Iš dešinės: renginio organizatorė, partizano dukra Asta Bagdanavičienė, Lazdijų šaulių vadas Gediminas Kurauskas, Krosnos parapijos klebonas kun. Virginijus Gražulevičius, šventinės kryžius

Politikalnys skulptorius Antanas Volungevičius Kalniškės miške prie savo koplytstulpio

Žalios pušys guodė juos

Prisimenant Kalniškės mūšį, kuriame žuvo 44 partizanai

Motina tau tapo Tėvynė, o pilkietė tėviškės dirvonai, žalieji gimtinės miškai – namais.

Žalios pušys bei eglės šakos motiniškai Tau klojo guolį, ramino, migdė ir saugojo nuo priešų akių. Tave lydinčis ginklas tapo savo broliu

Dainavos apygardos vadas Diemedis

Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, kiekvienais metais prisimenami Kalniškės mūšyje 1945 m. gegužės 16-ąją žuvę partizanai.

Šiais metais, 58-ųjų metinių minėjimas prasidėjo Simno šventovėje Mišiomis. Jas aukojo kunigas Gediminas Bulevičius.

Kunigas pasakė prasmingą pamokslą, kurio atidžiai klausėsi vėliavas atsinešę buvę partizanai, šauliai. Pamaldose dalyvavo ryšininkai, žuvusiųjų artimieji, visuomenės atstovai, kuriems legendinis partizanų Kalniškės mūšis liko gyva Lietuvos istorijos dalimi.

Po šv. Mišių minia nuėjo į kapines. Prie paminklo gėlėmis, degančiomis žvakutėmis, giesmėmis, gražiom kalbom, maldomis pagerbė Kalniškės mūšio didvyrius. Paskui autobusais, automobiliais važiuojo į mūšio vietą – Kalniškės mišką.

Nuolatinę partizanų pagerbimo minėjimų rengėja, Lazdijų kultūros namų vadovė Asta Bagdanavičienė paprašė prie paminklo uždegti žvakeles, padėti gėlių, tylos minute pagerbti Laisvės gynėjus. Kritusiųjų garbei nuaidėjo salės, sudrebino ne tik mišką, bet ir dalyvių širdis, kartu primindamos tą kraupią, pračią atsidūrusią, bet nepamirštamą gegužės 16-ąją.

Lazdijų šaulių vadas Gediminas Kurauskas sakė, kad mūšio kalne kiekvienais metais vis daugėja kryžių. Dabar jų yra 24. Šiandieną Krosnos klebonas pašventino 9 kryžius. Skulptorius Antanas Volungevičius sukūrė ir pastatė koplytstulpį. Jis – Norilsko politikalinių sukilimo dalyvis, teisėtas 25 metams, Kolyms, Karagandos politikalnys. Tėvynėn sugrįžęs, atsidėkoda-

mas Dievui, stato kryžius, koplytstulpius.

Lazdijų raj. meras Romas Apanavičius sakė, kad žaidžios dar neužgijusios, o kryžiai – nebylūs liudininkai primins gyviesiems šventą kovotojų auką.

Artūrą Margelį, Lazdijų vicemerą stebina, kad atsiranda jaunuolių, nenorinčių tarnauti savojoje kariuomenėje. Prašė nepasitikėti svetimais pranašais.

Gyvos, neužmirštos skambėjo partizanų dainos. Jas atliko Lazdijų, Krosnos, Varėnos dainininkai, Krosnos pagrindinės m-klos moksleiviai. Dainuojančius keitė kalbėtojai.

Marijampolės politikalinių sąjungos skyriaus pirmininkas Vytautas Raibikis sakė, kad miškuose buvo 50,000 ginkluotųjų, dvasia stipriųjų vyrų, o dabar kariuomenėje yra 20,000 karių. Partizanai, išskyrus miestus, valdė šalį. 1945 m. partisekretoriai kreipėsi į Sniečkų, prašydami karinės paramos. Kelios regu-

liarios armijos divizijos skubėjo sunaikinti besipriešinančius vergovės laisvės gynėjus. Kalniškėje buvo 44 partizanai, kitiems pavyko prasibrauti ir išsigelbėti, o priešai šaukdami "ura", akiai puldami, neteko apie 400 kareivių.

Sigitas Gumauskas paskaitė eilėraščių, skirtą partizanams. Minėjime dalyvavo daug alytiškių. Jų tarpe – P. Ramanauskas mokyklos moksleiviai su mokytoja Daiva Mikelionyte.

Asta Bagdanavičienė, renginio iniciatorė, partizano dukra, padėjo susirinkusiems: vadovams, partizanams, artimiesiems, statantiems kryžius, daug padėjusiai Krosnos seniūnei Sigitai Basevičienė.

"Artėja šio mūšio 60-metis. Ta proga norima, kad kalnely stovėtų 44 kryžiai. Todėl laukiama paramos ir iš visuomenės" – kalbėjo Kalniškės mūšio dalyvis – partizanas Alfonsas Juškauskas.

Antanina Urmanavičienė

Prie Dariaus ir Girėno paminklo Čikagoje Toronto V. Pūtvio kuopos šauliai (iš k.): V. Pečiulis, I. Pečiulienė, V. Baltrušaitienė, K. Pajaujįs, A. Pajaujienė

Išėjimo visuotinio šaulių suvažiavimo, įvykusio gegužės 17-18 dienomis Čikagoje, dalyvių (iš k.): V. Pečiulis, V. Baltrušaitienė, I. Pečiulienė, Lietuvos vyriausias šaulių s-gos vadas plk. ltn. Juozas Širvinskis, A. Pajaujienė, K. Pajaujįs

Nuotr. V. Baltrušaitienės

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

yra dalis vadinamojo Karaliaučiaus tranzito paketo, kuris turėtų įsigaliooti nuo liepos 1 d. Readmisijos sutartis įsigalios praėjus 30 dienų po to, kai valstybės praneš viena kitai, kad vidaus ratifikavimo procedūros yra įvykdytos.

Gegužės 28 d. Rusijos federacijos taryba ratifikavo Rusijos ir Lietuvos valstybinės sienos sutartį bei sutartį dėl išskirtinės ekonominės zonos ir žemyninės seklumos (šelfo) Baltijos jūroje atribojimo. Rusijos užsienio reikalų ministerio Igorio Ivanovo teigimu, šis dokumentas visiškai atitinka geros kaimynystės santykių su Lietuva plėtojimo interesus. "Sutartis tiesiogiai susijusi su tuo, kad pavyko sureguliuoti situaciją dėl tranzito į Kaliningrado sritį ir iš jos".

Susitiko Baltijos ministriai

ELTOS/LGTIC žiniomis, gegužės 23 d. Trakuose įvyko Baltijos valstybių gynybos ministerių susitikimas. Dalyvavo Lietuvos krašto apsaugos ministeris Linas Linkevičius, Latvijos gynybos ministeris Girts Kristovskis ir Estijos – Margus Hansonas. Jie sutarė, jog Baltijos valstybės turėtų glaudžiau derinti veiksmus rengiantis tarptautinėms misijoms, gal net sudaryti bendrą karinį dalinį. Tai leistų sutaupyti lėšų, efektingiau vykdyti karių rotaciją.

Bendradarbiavimo su Pietų Kaukazo valstybėmis bei Ukraina planų ir strategijos srityje pasiūlyta imtis didesnės naštos perteikiant joms savo patirtį. Taip pat aptarti sausumos ir jūrų pajėgų, oro erdvės stebėjimo, mokymo bei valdymo ir vadovavimo srityse vykdomi bendradarbiavimo projektai. Ministeriai sutarė, kad BALTBAT projektas jau įvykdė vieną užduotį – didinti bendradarbiavimą su SAS kariniais vienetais, rengti karinį personalą taikos palaikymo veiklai – kuri bus užbaigta. Būsimųjų SAS narių tikslas – turėti gerai parengtas ir aprūpintas, greitai dislokuojamas judamas pajėgas, kurios būtų pasirengusios veikti kartu su tarptautinėmis SAS pajėgomis. Pasirašytas bendras pareiškimas ir susitarimai dėl studijų Baltijos gynybos kolegijoje, regioninio oro erdvės stebėjimo ir kontrolės tinklo.

RSJ

POLMOT
AUTOMOBILIŲ APARTAVIMAS
Visiems darbams pasirašęs aptarnavimo centras
Marek Januszewicz
KVALIFIKUOTAS TECHNIKAS
tel. (905) 896-8585
3545 Hawkestone Rd. Unit #1
Mississauga, ON L5C 2V1

IMPORTANT NOTICE FOR EMPLOYERS AND EMPLOYEES AFFECTED BY SARS

Is your business facing difficulties because of SARS?
The Government of Canada's Work Sharing Program may help you.

What is the Work Sharing Program?

This program enables businesses to avoid layoffs by shortening the work week and paying reduced wages accordingly. Eligible workers draw benefits from Employment Insurance (EI) to compensate for the lower wages.

Who can participate?

Permanent full- or part-time employees eligible to receive regular EI benefits.

How can employers qualify?

Employers must have been in business in Canada for at least 2 years and demonstrate that the need for reduced hours is temporary, unavoidable and not seasonal.

Other measures for employees

If you are EI-eligible and have been quarantined you can collect EI benefits immediately without a medical certificate. If you work in a health care setting, had to miss work but are not EI-eligible, you could receive special assistance.

We also have programs and services to help those who have lost their job.

- For more information please call 1 800 263-8364 - TTY/ATS 1 866 678-2785
- or visit the HRDC Web site at www.hrdc.gc.ca
- For information on other Government of Canada programs call 1 800 O-Canada
- or click on the SARS Web site on canada.gc.ca

Išėjimo šaulių suvažiavimas

VYTAUTAS PEČIULIS

Lietuvos šaulių sąjunga išėjimoje savo veiklą pradėjo 1954 m. Artėja prie 50 metų veiklos sukakties. Organizacija išsiplėtė ne tik Jungtinėse Amerikos Valstijose, Kanadoje, bet ir Australijoje. Kiekviename didesniame lietuvių telkinyje įsteigė šaulių kuopas. Laikantis statuto, visuotinis atstovų suvažiavimas turi būti šaukiamas kas treji metai. Jame aptariami veiklos klausimai, išklaunami pranešimai bei renkama centro valdyba.

Šešioliktasis išėjimo šaulių atstovų suvažiavimas įvyko Čikagoje 2003-ųjų gegužės 17-18 dienomis. Dalyvavo Čikagos, Detroito, Niujorko ir Toronto atstovai – iš viso 51 atstovas. Suvažiavime dalyvavo ir Lietuvos šaulių sąjungos vadas plk. ltn. Juozas Širvinskis. Toronto Vlado Pūtvio kuopai atstovavo kuopos vadas Vytautas Pečiulis, kuopos moterų vadovė Irena Pečiulienė ir šauliai – Kazimieras Pajaujįs, Anelė Pajaujienė ir Vida Baltrušaitienė. Kuopos iš tolimesnių vietovių neatsiuntė

savo atstovų. Ankstyvesniais metais suvažiavimai būdavo gausesni.

Lietuvos šaulių sąjungos vadas plk. ltn. Juozas Širvinskis padėjo išėjimo šauliams už organizacijos išlaikymą, kai tėvynėje nebuvo galima apie ją galvoti. Priminė, kad Lietuvoje šaulių organizacija didėja ir populiarėja, nes į šaulius stoji jaunimas. Ragino nenusiminti, kad mažėja narių ir kuopų skaičius. Kvietė toliau dirbti šaulišką darbą.

Išėjimo šaulių vadas Mykolas Abarius apibūdino dabartinę organizacijos būklę. Pranešė, kad išėjimo šaulių sąjungoje yra 17 dalinių, kurie sudaro 4 rinktines, tris Jungtinėse Amerikos Valstijose ir vieną Kanadoje. Kanadoje veikia trys kuopos – Toronte, Hamiltone ir Montrealyje.

Rinkimuose į centro valdybą vadu perrinktas Mykolas Abarius. Perrinktas vadas pateikė valdybos sudėtį: vado pavaduotojai – Kanados šaulių rinktinės vadas Petras Jonikas ir Čikagos Vytauto Didžiojo rinktinės vadas Justinas Sidlauskas. Garbės teismą paliko tą patį Kanadoje, kurį sudaro Stasys Jokubaitis, Petras Jonikas, Povilas Kanopa, Juozas Rovas ir Vytautas Pečiulis.

Baigus oficialią suvažiavimo dalį, pasiruošta vakarui, suvažiavimo pokyliui, kuriame dalyvavo suvažiavimo atstovai ir svečiai.

Sekmadienį suvažiavime dalyvavusios kuopos su vėliavomis dalyvavo Mišiose Brighton parko Marijos Nekalto Prasidėjimo šventovėje. Pamokslą pasakė išėjimo šaulių kapelionas kun. Alfonsas Babonas. Po pamaldų sugrįžus į Šaulių Namus atsisveikinimo pietums, pabendrata šaulišką aplinkoje.

Išsiskirstyta su viltimi vėl susitikti 2004 metų pavasarį ir paminėti Išėjimo šaulių sąjungos 50 metų veiklos sukaktį.

OVER A CENTURY OF SERVICE
1874
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Vienos šeimos likimas

Maneikių šeimos skausmai ir džiaugsmai – 62-trosios tremties metinės

Dalios Maneikienės tėveliai – mokytojai Tumasai – dirbo Akmenėje. 1941 m. birželio 22 naktį liūdnai sugirgždėjo varteliai, išleisdami šeimą į nežinomą kelionę.

Daržely žydėjo gėlės, ant grindų liko išmėtytos lėlės. Drebdamos kūkčiojo mergytės, dvi tėvelio vedamos, o mažiausia Dalia nešama ant rankų. Motina paliekančioms tėvams nespėjo nušluostyti ašarų nuo skruostų, nes ketvirtoji dukrytė glausė tėsę prie širdies.

Tėvelis pateko į Kansko kalmėją, kur mirė už 9 mėnesių, turėdamas 34 metus.

Motina, Altajaus kraštan nublokšta, tryliką dieną susilaukė dukrytės, jau ketvirtos,

• Didžiuosius žmones lydi kančia, kaip kalnus audra. Bet ant jų keturų lūžta audros ir tampa lygumų apsauga (Jean Paul)

kuri mirė badu nesulaukusi metų; mirė kiek paūgėjusi ir kita mergaitė. Dalia iki šiol prisimena sesučių akėles, prašančias valgyt.

1956 m. grįžo šeima. Dukterys Dalia Maneikienė (gyvenusi Marijampolėje, Kvietiško teritorijoje) ir Aldona Trimailovienė savo dukreles pavadino mirusių sesučių vardais.

Šaunūs jų vaikai. Nijolė Maneikytė ir Alina Trimailovaitė vidurines mokyklas baigė gaudamos aukso medalius, o Kazimiero ir Ginto aukštųjų mokyklų diplomus puošia žodžiai “su pagyrimu”.

Šį pavasarį šeimą ištiko nauja nelaimė – staiga neteko vyro ir tėvelio Kazimiero Maneikio – Marijampolės kolegijos dėstytojo, autoritetingo kolektyvo nario.

Julija Klišonytė-Šelmienė

Per pamaldas Čikagos Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, kurios minėjo savo 100-ją sukaktį, giedoją Lietuvos vyčių choras, diriguojamas naujos atėivės iš Kauno Almos Preisaitienės

Nuotr. Ed. Šulaičio

Jie yra mirę, bet neužmiršti

Iškilmės Čikagos lietuvių kapinėse Mirusių atminimo dienomis. Jose ilsisi dešimtys tūkstančių lietuvių. Tautinės kapinės pernai šventė 90-tį, o Šv. Kazimiero kapinės - 100-tį šiais metais

EDVARDAS ŠULAITIS

Paskutinis gegužės mėnesio savaitgalis buvo skirtas mirusiųjų prisiminimui. Tam reikalui oficialiai yra skirtas pirmadienis po paskutinio gegužės mėnesio sekmadienio. Tai valstybinė šventė, vadinama “Memorial Day”.

Nuo šios tradicijos neatsilikio ir Čikagos bei apylinkių lietuviai, čia turintieji dvejus kapines: – Lietuvių tautines ir Šv. Kazimiero. Pirmosiose lietuvių atliko apeigas sekmadienį, o antrosiose – pirmadienį.

Lietuvių tautinės kapinės, kurios pernai paminėjo 90-metį, yra priglaudusios nereliginčius, menkai religijai besidomėjusius, nekatalikus. Ten savo apeigose lankytojai nelietė religinių dalykų. Šv. Kazimiero kapinėse, šiemet švenčiančiose 100 metų sukaktį, pagrindinis akcentas buvo religinis.

Kadangi Šv. Kazimiero kapinės šiais metais mini 100 metų sukaktį, į pirmadienio iškilmes atsilankė pats Čikagos kardinolas Francis George. Jis pradžioje dalyvavo kunigų bei pasauliečių procesijoje su religinėmis, valstybinėmis bei organizacijų vėliavomis. Paskui atnašavo šv. Mišias, pasakė pamokslą, dalino Komuniją. Po religinių apeigų garbingasis svečias nuvyko prie šių kapinių steigėjų paminklo ir tarė žodį, prisidėjo prie mirusiųjų vainiko padėjimo.

Kardinolas apie lietuvius

Kardinolas savo pamoksle iškėlė lietuvių nuopelnus ne vien tik kapinių įsteigime. Jis ne kartą paminėjo, kad tai yra Šv.

Kazimiero lietuvių kapinės, nors arkivyskupijos vadovybė jau senokai iš oficialaus kapinių pavadinimo žodį “lietuvių” yra išbraukusi.

Svečias gyrė kapinių steigėjų (išskyrė vieną iš pagrindinių steigėjų kun. Kriauciūną) ir pažymėjo, kad šios kapinės ir ateityje turi išlikti lietuvių kapinėmis. “Mes šiandien su dėkingumu atsimename lietuvių senųjų ateivių pasižymėjimą”, – sakė kardinolas, turėdamas galvoje tuos prieš daugiau negu šimtmetį į Ameriką atvykusius mūsų tautiečius, kurie kūrė ne vien tik kapines, bet ir parapijas, statė ir išlaikė šventoves, mokyklas ir pan.

Kardinolas savo pamokslo pradžioje prisiminė ir buvusią pavergtą Lietuvą, religijos persekiojimą ir tuos lietuvius, kurie prieš pavergėjus atsispyrė, nepalūžo. Pamokslininkas pažymėjo ir pasiaukojimą Jėzui Kristui, kuris prisikėlęs iš numirusių gyvena amžinai.

Nuvykęs prie kapinių steigėjų paminklo, kardinolas praeisė savo mintį, jog reikia savo gyvenime kelti dvasines vertybes. Nors dabar Lietuva laisva, bet jos žmonės kažkodėl yra lyg pavergti, nes ir laisvėje gyvendami garbina netikus dalykus. Tokia buvo pagrindinė kardinolo mintis. “Aš kiekvieną dieną už jus meldžiuosi”, – tokiais žodžiais baigė savo kalbą kardinolas Francis George.

Vyčių choras

Prieš pamaldas ir jų metų gražiomis lietuviškomis giesmėmis apeigas praturtino 1916 m. įsteigtas Lietuvos vyčių choras.

davom vargstančioms šeimoms. Rinkome žinias apie vykdomą smurtą ir fizinių bei dvasinį genocidą. Šapirografu spausdinome ir leidome periodinį laikraštėlį *Toli nuo Tėvynės*. Karo, kurio visi laukėme, atveju jaunimą ruošėme pasitraukimui į taigą.

Kadangi masiškai mirė mūsų tautiečiai, atidarėme atskiras lietuvių kapines, aptvėrėme dalia tvorele. Tarp jaunesniųjų kaip įmanydami puoselėjome tautos dvasines vertybes. Vieni kitiems padėjome statyti nedidelius namelius. Įsikūrė atskira lietuvių kolonija su gėlių darželiais ir šventinėmis tradicijomis.

“Šeiminkams” labiausiai nepatiko, kai didelėmis grupėmis užgrūdavo buhalteriją ir kitokias įstaigas, reikalaudami savo teisių ir tvarkos laikantis sovietinių įstatymų. “Bildukų” ir išdavių iš mūsų šioje beveik neatsirado, nes verbuojami tautiečiai kratėsi Judo vaidmenis.

Draugijos įstatus ir programą siuntėme į kitus tremtinių rezervatus. Jurginsko rajone įsteigė naujas draugijos skyrius, vadovaujamas K. Jankausko kraštiečio Antano Kybarto.

Suimami nariai

Draugijos veikla truko beveik trejus metus, iki 1951 m. kovo 4 d., kai buvo suimtas K. Jankauskas. Po kelių dienų suėmė Antaną Volungevičių, Leoną Sidarą, Vaclovą Čapliką ir mane, Vytautą Kaziulionį. Kovo 8 d. buvau iškvieistas į rajono komendantūrą. Suėmimo įsakymą paskaitė Tiumenės srities MGB viršininkas pulkininkas Uralovas. Piktžiugiškai nusiteikęs Baikalo rajono operatyvinis įgaliotinis majoras Poljanovas, įsakęs pakelti rankas, mane iščiupinėjo ir šypsodamas uždėjo antrankius.

Džiūgauti čekistas turėjo

pagrindo, nes tik dabar suprato, kas jam trukdė skrupulingai planuojamą agentūrinį darbą. Atvykęs iš rajono, Poljanovas mūsų kombinate pasirodė davė tartum vaiduoklis, apsirėngęs civiliais drabužiais, kartais užsitempęs darbinę šimtasilę. Naujai verbuojamus ar anksčiau užverbuotus agentus jo patikėtini nepastebimai kviesdavo į gaisrinę, lėptjūvės sargų namelį, prie arkliūžių arba į konspiracinius patikėtinių namus.

Nė karto Žavero (pravarde parinkome iš V. Hugo romano “Vargdieniai”) pasirodymas ne išslydo iš draugijos narių akiračio, nors iškvietai vykdavo naktimis. Lankytojus paskėdavo mūsų vyrai, žinojome kurie tautiečiai lankėsi pas Poljanovą. Be to, ir jie patys, neišvėję įtampas, dažnai kreipdavosi į bet kurį draugijos narį, prašydami patarimo. Poljanovas verbuodavo gerais pažadais ir pagąsdinimais, neretai gavęs žinių iš Lietuvos apie verbuojamojo ryšį su partizanais ir kitokią veiklą. Mūsų patarimai buvo kategoriški: Nežaiti ir be jokių išsisukinėjimų atsisakyti bendradarbiavimo. Stebėdami Poljanovo darbą, sužinodavome, kokie kitų tautybių tremtiniai pas jį lankos. Perspėdavome tautiečius, patardami būti budriems. Iki mūsų suėmimo areštavo vienintelį tautiečių K. Bielskų, atvirai konveikusi sovietinę santvarką, melą, propagandą ir žmonių mulkinimą. Ne kartą jį prašėme elgtis atsargiau. K. Bielskų nuteisė 10-čiai metų lagerio, iš kur jis nebesugrįžo.

Poljanovą siutino bėgėgiškumas ir nesėkmė verbuojant lietuvius. Savo įtūžį jis liejo ant vietinio komendanto, pas kurį mes du kartus per mėnesį privalejome registruotis. Mūsų žmo-

Kas laimėjo Irako karą?

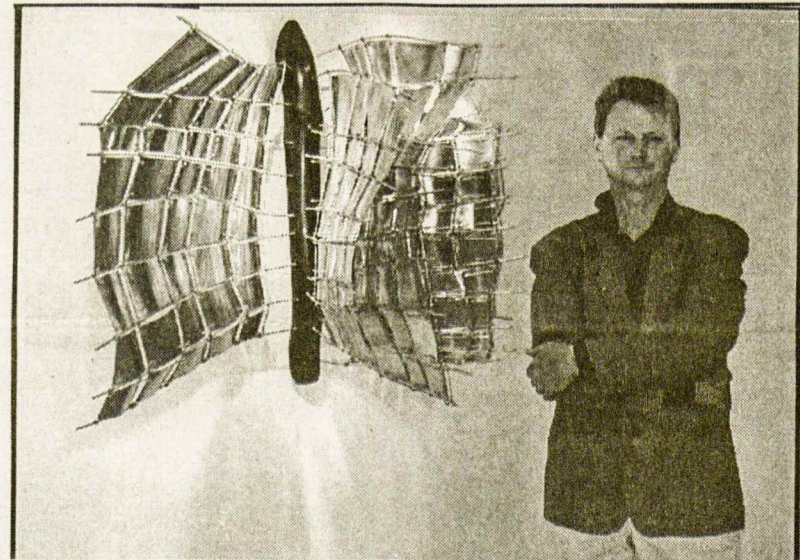
HENRIKAS KUDREIKIS

Naujųjų konservatorių arba prezidento Bush partijos spauda ir televizija (praktiškai jų rankose) be pertraukos muša džiaugsmo būgnus, skelbiančius žaibišką karo užbaigimą ir Irako “išlaisvinimą”.

Europos, net dalis ir Amerikos žurnalistų, siūlo jiems po pergalės šampano išsiblaivinti ir pagylovoti, ką šis laimėtas karas atnešė Amerikai ir kokios pasekmės būtų, jei Amerika pradėtų “laisvinti” Siriją, Iraną bei kitas arabų valstybes.

Karas laimėtas prieš vadinamą Trečiojo pasaulio (arba žemiasios rūšies) valstybę, kuri neturėjo nė vieno modernaus ginklo pasipriešinti moderniausiai pasaulyje karinei jėgai. Gynybos sekretoriaus padėjėjas Paul Wolfowitz, pasak žurnalisto Sam Francis, pagrindinis Irako karo architektas, dienraščiui *Washington Post* pareiškė, kad šio karo priežastis buvo tiesioginė Irako prezidento Huseino grėsmė Amerikai masinio naikinimo ginklais.

Stebėdamas televiziją, dažnai turėdavau nusipyspti, kai “Fox” ar CNN pranešėjai pradedavo džiaugtis, kai Irake kokioje apgriuvusioje palėpėje rasdavo keletą surūdijusių statinių. “Jau rasti masinio naikinimo ginklai”. Kitą dieną jau būdavo tylu. Praeitą savaitę surado dykumoje porą išdraskytomis lentomis irgi surūdijusių ilgų sunkvežimių. Pranešėjų džiaugsmui – tai cheminių ginklų judamos laboratorijos. Apie šiuos sunkvežimius Jungtinių Tautų posėdyje buvo paskelbęs valstybės sekretorius Colin Powell. Šiandien jau tylu.

Skulptorius JONAS STONKUS prie savo kūrinio “Escher Flying Fish” Glenhvrst galerijoje, Brantford, Ont. Paroda baigėsi birželio 8 d.

nės komendantui skųsdavosi dėl nedoro viršininkų elgesio ir apgaudinėjimų. Nors ir čekistas, jis nebuvo praradęs sąžinės, kartais sudrausmindavo tremtinių skriaudėjus. Baigėsi tuo, kad, neatlaikęs Poljanovo priekabių, komendantas nusišovė.

Veltui majoras Poljanovas mane suimdamas džiūgavo. Tardant išryškėjo jo darbo trūkumai, ir vadovybė jam sumažino laipsnį. Suimant mane, be Uralovo, dalyvavo Tiumenės MGB tardytojai – majoras Fialkovskis, kapitonas Bykovas bei keli žemesnio rango karininkai. Pulkininkas Uralovas, tipiškas žydas, vadovavo suėmimo akcijai.

Kalėjimas ir tardymai

Daugiau kaip parą važiuojame amerikietišku džipu, kol įveikėme 250 km nuotolį ir per sniego pusnis prisikasėme prie triaukščio MGB pastato Tiumenės miesto centre.

Rūsyje mane nuogai išrengę apčiupinėjo drabužių siūles, išpjaustė sagas ir segtukus, atėmė diržą. Kelis kartus nufotografavo ir padarė abiejų rankų pirštų nuospaudas. Prilaikydamas rankomis kelnes, atsidūriau erdviųje kameroje nr. 2. Atvykau palikęs skurdžią lūšnelę, todėl manęs nenustebino nuo drėgmės pajudavusios sienos ir lubos, išpuvusios grindys. Kameroje riogsojo keli iš vamzdžių suvintai gultai, taburetė, spintelė ir medinis kubilas būtinoms reikmėms atlikti. Ant sienos kabojo instrukcija, nurodanti, kas kaliniui leidžiama ir draudžiama. Virš durų, sienos įdubime, už metalinių grotelių, blankia šviesa sklėdė silpna elektros lemputė. Čia išgyvenau beveik metus, neskaitant praleistų valandų tardymo kabinetuose ir dienų karceryje.

Tapus nuolatinu įnamiu, kaip sakydavo kaliniai rusai,

Apie karą Irake Europos laikraščiuose buvo įdėtas *Le Monde* korespondento Remy Ourdan aprašymas:

“Per bombardavimus, dulkes, dūmus ir ugnį jau nuo 300 metrų nematyti kas šaudo ir kur šaudo. Baisus chaosas. Neatskirsi amerikiečių ir arabų”. Jis pasakojo apie vadinamą “pragaro koloną”: išrikiuoja penkiasdešimt amerikiečių kareivių koloną, kuri ima žygiuoti plentu. Iš abiejų pento pusių priekyje – po tanką, viduryje – lengvesnė technika. Ši “pragaro kolona” šaudo į viską, kas gyva, kai praeina tokia “pragaro kolona” (jos buvo ypač aktyvios Basroje), tai pakeliui lieka daugybė civilių lietuvių.

Irako civiliai gyventojai labai nukentėjo. Subombarduoti miestai, ypač Basra. Iki šiol nė vienas JAV laikraštis ar TV stotis neskelbia kiek žuvo civilių Irako kare. Kai kuriuose kariniuose pranešimuose skelbiama, kad žuvo per 10,000 Irako karių. Vien tik į Basros ligonines per savaitę atsiųsta per 1000 sužeistų ir 2000 lavonų-karių ir civilių.

Amerikos pažadas atstatyti laisvą, stiprų demokratinį Iraką per keletą mėnesių negali būti įvykdomas. Turbūt reikės keletrių metų. Šiandien dauguma šių amerikiečių laiko imperialistais ir religiniais netikėliais-okupantais. Liepia dingti iš Irako.

Šiandien Irake siaučia betvarkė. Plėšimai tebesitęsia. Ligoninės naktį lieka be gydytojų, nes naktį jie užpuolami, kartais ir nužudomi. Pagal televizijos pranešimus, tvarkai palaikyti Irake reikia padvigubinti karinius dalinius. Irako karo dar niekas nelaimėjo.

Kaip mes buvome šaudomi

Sibiro tremtyje buvo įsisteigusi slapta lietuvių draugija “Tremties priesaika”, kurios nariai buvo saugumiečiai išaiškinti. Vieni buvo sušaudyti, kiti nubausti ilgamečių lagerio bausmėmis

VYTAUTAS KAZIULIONIS

Į Sibirą

1947 m. gruodžio 19 d. Varėnos geležinkelio stotyje 56-juose apšarמושiusiose gyvulinuose vagonuose čekistai sutalpino kelis šimtus šeimų iš Alytaus, Lazdijų ir Varėnos rajonų. Vagoną apšildė vienintelė geležinė krosnelė, vadinama “buržuika”, kuriai visuomet trūkdavo akmens anglies. Tąsų mūsų vagonė krosnelė buvo įkaitinta iki raudonumo. Aplinkui spietėsi sušalę vaikai, šildė sugrubusias rankeles. Prie staigių vagono trūkčiojimų pripratome, tačiau įvyko baisi nelaimė: staigus ešelono stabdymas vaikus išmėtė iš pusiauvyros, ir jie nuogais delnukais atsirėmė į karštą krosnelę. Šiurpus, širdį veriantis klyksmas nuaidėjo apšarמושiusiam vagonė, pasklidę aitrūs degančios odos kvapas.

Po mėnesio kelionės leisgyvių Sibiro “užkariautojų” desantą lydėję enkavedistai išlaipino Vakarų Sibiro Tiumenės srities, kuri plotu didesnę už Prancūziją, pelkėtoje taigoje. Kiek anksčiau čia buvo atvežti tautiečiai iš Marijampolės, Sakių ir Vilkaiviškio rajonų. Nuo geležinkelio apie 250 km vežė atvirais sunkvežimiais į Baikalo rajoną, Bačelino miško pramonės įmones.

Kolchozininko lūšnoje

Mane su tėvais ir iš Varėnos valsčiaus Pakaršio k., Zlotų šeimą apgyvendino pas kolchozininką nedidelėje apgriuvusioje lūšnoje. Kaip vėliau paaiškėjo, vietiniai gyventojai tremtinių

labai bijojo. Mūsų vengė dar ir dėl to, kad Zlotų šeimoje buvo 4 suaugę sūnūs. Jauniausias, kaip ir man, buvo septyniolika metų. Netrukus čekistai paskalos apie mūsų tariamas nedorybes ištirpo, nes su vietiniais gyventojais mus siejo bendras rūpestis – badas. Tik “draugai” viršininkai vartėsi tartum inkstai taukuose, apvaginėdami savo darbo liaudį, juo labiau beteisius tremtinius.

Mus stebino šeiminkai, pas kuriuos gyvenome. Gegužės mėn. pabaigoje, atšilus dirvai, jie ėjo į laukus pasikasti kolchozo bulvių. Rudenį už vieną kilčo nėję paslėptą bulvytę grėsė trejų metų kalėjimas. Šeiminkė, išvirsusi sušalusias bulves, dvokiantį jovalą nupildavo, o nuseidusių krakmolu maitino vienu trejų metų sūnų Alekandrą, kurį vadino Šurna. Iki šiol negaliu pamiršti Šurnos juodų kaip angliukų akių. Nerūpestingumą, švelnų žvilgsnį užgožė bado šmėkla ir nevilts. Būdamas trejų metų, Šurna dar nevaikščiojo. Kai mano motina iš ruginių miltų išvirdavo putrą, jis ant vienos šlaunytės atsiirdavo iš rankų neišleisdamas medinio dubenėlio ir šaukšto. Berėniukas neverkė, nemaldavo ir nereikalavo, tik giliomis akimis ieškojo mano motinos žvilgsnio, norėjo būti pastebėtas. Po mėnesio, mano motinos pamaitintais, jis pradėjo vaikščioti.

Barakuose

Arčiau lėptjūvės, mediniuose barakuose, kuriuose knibždė-

jo tarakonai ir blakės, sausakimšai prigrūdė daugiaaukščių šeimų. Sunku buvo klausytis alkanų vaikų, prašančių duonutės, klyksmo. Jie nekantriai laukė grįžtančių iš darbo motinų, kurios buvo išsekusios nuo sunkaus darbo ir bado. Už atlyginimą vos galėjo nusipirkti normuotus duonos (700 g dirbančiam ir 200 g vaikui ar seneliui) davinį. Uždirbtų pinigų trūko, dalį pasiglemždavo ir pragerdavo viršininkai, buvę frontininkai.

Slapta draugija

Tremtinių buvo daug jaunuolių, kurie Lietuvoje buvo įtraukti į rezistencinę veiklą, priklausė įvairioms pogrindžio organizacijoms. Matydami cinišką viršininkų elgesį negalėjome tylėti. Todėl 1948 m. vasarą buvęs agronomas šakietis Kazimieras Jankauskas pasiūlė įkurti draugiją “Tremties priesaika”. Žodis “priesaika” turėjo ypatingą reikšmę. Kiekvienas iš draugiją įstojęs neoficialiai prisiekdavo vykdyti programą. Draugija buvo slapta, veikė pagal trejeto sistemą. Vienas narys palaikė ryšį tik su dviem kiais, kuriuos jis užverbuodavo.

Isteigėm sąsaišalpos fondą. Pinigus aukodavo daugiau uždirbantys jauni žmonės. Daugjaaukšmės šeimoms ir seneliams juos paskirdavo ir išdalindavo draugijos nariai. Kiek vėliau įsigijome valtį ir tinklus, nes žvejoti nedraudė. Žvejojome naktimis, nuo darbo laisvų laiku. Pagaudavome nemažai žuvų, jas taip pat pirmiausia dalin-

priziūrėtojas Durovas (Durovai Rusijoje – garsūs žvėrių dresiruotojai) atnešė maisto: keturis šimtus gramų duonos ir puodelį “kipiatoko” – virinto vandens. Pietums duodavo šaukštą kruopų ar kopūstų košės ir dubenėlį skystimo, kurį kaliniai vadino sriuba su galvutėmis, nes dubenėlyje matydavai savo ir pašvinkusios žuvies galvą. Vakare – ta pati sriuba ir duonutė, jei liko nuo pusryčių.

Nespėjus pakramsnoti, du sargybniekai nuteptę į trečią aukštą, kur manęs laukė grupė emgebistų. “Spektakliui” vadovavo pulkininkas Uralovas. Tardė pasikeisdami kelias paras kartodami vienintelį klausimą: “Kaip vadinosi organizacija?” Retkarčiais nuvedavo į kamerą pavalgyti. Sugrįžus, pūsdami tabako dūmus į akis, čekistai tūkstančius kartų vėl reikalaujo pasakyti organizacijos pavadinimą. Kartojau tą patį: “Nežinau”. Tada vėl pratrūkdavo keiksmų srautas ir pasipildavo kumščiai smūgiai. Uralovas šmaikščiai darbuodavosi auliniais batais, spardydavo blaudzas. Suprakaitavęs, pūksnodamas, spiegiandamas balsu šaukdavo, kad aš jam gyvenimą trumpinu.

Pirmą tardymo parą dar laikiausi ant kojų, kartodamas tą patį: nežinau, nepriklausiau, nedalyvavau. Mintyse meldžiau Dievą, kad nieko neišduočiau. Mano likimas buvo aiškus, gerai žinojau, kad čekistai, nelyginant maitinavagiai, grobio iš nagų nepaleis.

Nežinau kelintą parą, kadangi laiko sąvoka man jau neg egzistavo, pulkininkas Uralovas pareiškė, kad užteks su manimi terliotis. Pasak jo, tokiems kaip aš, net sovietinės kulkos gaila. Kažkodėl man padarė išimtį. Iškvietęs automatais ginkluotus raudonkepurius, įsakė išvesti ir sušaudyti.

(Bus daugiau)

Duobėti knygos keliai

Paminėta spaudos atgavimo ir knygos diena

Maždaug 25 – 30 km. nuo Marijampolės įsikūręs Plutiškių bažnytkaimis (Kazlų Rūdos sav.).

Cia Plutiškių bendruomenės bibliotekinė Onutė Luobikienė iniciatyva buvo minima *Spaudos atgavimo ir knygos diena*.

Kadangi buvau pakviesta dalyvauti šiame renginyje, važiuodama Plutiškių seniūno Arūno Arlausko vairuojamu automobiliu, turėjau gerą progą pasidomėti jų bendruomenės gyvenimu.

Jis papasakojo, kad seniūnijoje gyvena per 800 gyventojų. Pačiose Plutiškėse yra vidurinė mokykla, kurioje mokosi net keturių seniūnijų vaikai. Seniūnas įvardijo 15 šeimų, kuriose virte verda asocialus gyvenimas. Tačiau jam rūpestį kelia ir vis didėjantis nepilnų šeimų, auginančių vaikus, skaičius. Tokios šeimos gauna socialinę paramą ir niekur nenori dirbti, net savo ūkelio žemę apleista. Kitos šeimos, turinčios mažamečių vaikų, sąžiningai dirbančios žemę, auginančios savas daržoves, gyvulius, negali iš savo ūkio išgyventi, vaikams trūksta net mokymuisi reikalingų priemonių. Jiems seniūnas padėti negali – tokie mūsų įstatymai. Tačiau seniūnas pasidžiaugė, kad mokykloje, bibliotekoje, gan dažnai vyksta įvairūs renginiai, pritraukiantys ir vaikus, ir vyresnius žmones.

Plutiškių bendruomenės bibliotekinė Onutė Luobikienė geru žodžiu minėjo istorijos

mokytoją Antaną Kaminską – visų renginių dalyvį. Ir šįkart ponas Antanas nuosekliai, gražiai pasakojo apie knygos ir knygnešių kelius, praėjusius ir per Plutiškes. Jis nerimavo dėl jaunimo, kuris niekina gimtąją kalbą, vartoja daug necenzūrinių žodžių – svetimybų. Tačiau kartu ir pasidžiaugė – bibliotekos ir mokyklos kolektyvų bendromis pastangomis tokių atvejų mažėja.

Bibliotekinė paruošusi būrelį nuolatinių skaitytų – vaikų, kurie deklamavo posmus, tarp kurių su savo dainuojamomis eilėmis įsiterpdavau ir aš.

Bibliotekoje yra etnografinis muziejus, turintis apie 200 rodomųjų, žaislotekos. Muziejuje yra gana vertingų rodomųjų: 300 metų špunterius, priklausęs Kurtinaičiui, maldaknygė, puošta dramblio kaulu, kuriai per 100 metų.

Renginio metu visus aktyviausius skaitytojus Onutė apdovanojo knygomis, linkėdama mylėti jas ir niekada neišleisti iš rankų.

Jauniausios skaitytės amžiumi – sesutės Aušrelė ir Agnūtė Kaminskaitės (jos nėra pono Antano giminaitės). Mergaitės mokosi nulinėje klasėje, o renginiuose dalyvauja dažnai. Vyriausias amžiumi – skaitytojas – Jonas Paltanavičius.

Gera pabuvoti tokioje gražioje suorganizuotoje šventėje.

Irena Vaičiulytė-Bradaitienė

Red. pastaba. „Špuntas“ – įlaidas, išdroža, spraut-lentė.

Gražus būrelis skaitytų. Priekyje – sesutės dvynės Agnūtė ir Aušrelė Kaminskaitės Plutiškių mokykloje. Nuotr. O. Luobikienė

Antanas Kaminskas pasakoja, koks buvo knygos kelias iki skaitytojo. Iš dešinės: sėdi šių eilučių autorė ir Onutė Luobikienė Plutiškių mokykloje. Nuotr. O. Luobikienė

Kai poezija tampa regėjimu

Sunki nedalia ištinka žmogų, kai jis praranda regėjimą – pradingsta nuostabus spalvų pasaulis, darosi sudėtinga vaikščioti, nelengva siekti mokslo ir dirbti bet kokią darbą. Tačiau daugelis aklių nepasiduoda nevilčiai ir susiranda savo vietą gyvenime. Jiems daug padeda Lietuvos aklių ir silpnaregių sąjunga.

Prie Lietuvos aklių bibliotekos Kauno filialo jau trejetą dešimtmečių veikia literatų klubas. Į jį susibūrė Kaune gyvenantys akli ir silpnaregiai, kurie bando savo jėgas literatūroje. Dauguma jų kuria eilėraščius, bet yra rašančių ir prozą ar satyras. Atgavus Lietuvai nepriklausomybę, susidarė sąlygos išleisti savo kūrybos knygas, almanachus, bendradarbiauti periodinėje spaudoje. Redaguoti ir leisti jų kūrybą padeda rašytojas Petras Venclovas. Literatų veiklą nuosirdžiai remia aklių bibliotekos Kauno filialo vedėja Irena Blaževičienė. Literatai įvairiose vietose rengia literatūrines popietes bei vakarus.

Balandžio pabaigoje Jurbarko viešojoji biblioteka pasikvietė Kauno akliuosius literatus ir miesto kultūros centre suren-

gė gražią literatūrinę popietę. Joje dalyvavo Jurbarko „Švieselės“ literatų klubo nariai, būrys kultūros darbuotojų ir miestiečių. Aklių bibliotekos Kauno filialo vedėja I. Blaževičienė susirinkusiems papasakojo apie literatų veiklą, išleistas knygas ir pristatė pačius atvykusius literatus. Rašytojas Petras Venclovas pasidalino samprotavimais apie literatų kūrybą. Ši esanti daugiausia orientuota į XX amžiaus lietuvių literatūros pavyzdžius, nesivaikoma modernesnių formų. Mat akliems gana sunku susigaudyti naujose literatūrinėse srovėse.

Kazimiera Venckuvienė paskaitė pluoštą savo naujausių eilėraščių ir prisipažino: nors dabar gyvenanti Kaune, bet gi mus ir užaugusi Jurbarko krašte – nuostabiame Mosteikių kaime. Susirinkusius supažindino su savo kūryba ir trijų knygų autorę Mariją Misevičienę. Paskaitė savo eilėraščių Elena Balčiūtė, Angelė Narijauskienė, Irena Žurumskienė, Rasa Mišukaitė. Skaitytovi perskaitė ištrauką iš Stasio Babono romano *Trys sugrįžimai namo*. Jurbarkietis Balandis Čyžas, palaikęs draugiškus ryšius su kauniečių klubu, paskaitė epigramų iš sa-

Vaidas iš XII simpoziumo atidarymo gegužės 21 d. PL centro Lietuvių fondo salėje Lemonte, IL. Nuotr. Ed Šulaičio

Mokslas ir kūryba

EDVARDAS ŠULAITIS

Išpūdingas XII Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumas Lemonte prie Čikagos

2003 m. gegužės 21 – 25 dienomis Lemonte prie Čikagos surengtas XII Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumas istorijon nukeliavo kaip pats didžiausias ir svarbiausias šių metų Š. Amerikos lietuvių kultūrinis renginys.

Jis buvo tęsinys 1969 m. rudenį Čikagoje pradėtų panašių renginių, nors tada jie buvo išimtinai skiriami tik išeivijoje gyvenantiems mokslo ir kūrybos žmonėms. Kai Lietuva atstatė nepriklausomybę, šie simpoziumai pasidarė visuotiniai, prieinami abiejose Atlanto pusėse įsikūrusiems lietuviams.

Yra dar žmonių, kurie aktyviai prisidėjo prie pirmojo tokio simpoziumo suorganizavimo, jame paskaitas skaitė, buvo paskaitininkų tarpe ir XII-jame.

Vienas tokių yra inž. Bronius Nainys, kuris pirmajame simpoziume, kaip JAV Lietuvių bendruomenės pirmininkas, buvo jo rengėjų eilėse. Jis tada skaitė paskaitą, panašiai kaip ir XII-jame. Kitas pirmojo simpoziumo paskaitininkas, aktyviai dalyvavęs ir neseniai užsibaigusiame, buvo Julius Šmulkštys, jau spėjęs tapti profesoriumi ir pabūti Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus patarėju.

Br. Nainys buvo pakviestas tarti žodį XII simpoziumo atidaryme. Simpoziumo atidarymo programą pradėjo komiteto pirm. Marius Naris. Buvo sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai, o Pal. J. Matulaičio misijos Lemonte kapelionas kun. Algirdas Palokas savo invokacijoje prašė Dievą laiminti šį suvažiavimą. Poverbtais ir neseniai miręs, ilgametis simpoziumų tarybos narys (buvęs pirmininkas) Albertas Kerelis.

Kalbėjo ir žymūs Lietuvos žmonės: Vilniaus pedagoginio universiteto rektorius (taip pat ir prezidento Pakso patarėjas) dr. Algirdas Gaizutis. Jis perskaitė ir Lietuvos prezidento sveikinimą.

Trumpai kalbėjo prezidento patarėjas užsienio klausimais Alvydas Medalinskas, kuris po atidarymo kitoje salėje pratarė savo mintis. Atidarymo metu prabilo ir Lietuvos seimo narys Vaclovas Karbauskis (jis perdavė ir seimo pirm. Artūro Paulausko sveikinimą).

Atidarymo programoje taip pat buvo ir nuolatinis Mokslo ir kūrybos simpoziumų atstovas Lietuvoje Vyngintas Gontis (jis simpoziume vadovavo sekcijai *Lietuvos mokslininkai ir visuomenė*).

Šiam simpoziumui buvo išleista 314 puslapių knyga *Tėzų rinkinys*. Ši Vilniuje tik 500 egz.

Atsiųsta paminėti

TAUTOS FODAS. Lithuanian National Foundation, Inc. 1943-2002, New York. Vyriausiasis redaktorius – Kestutis K. Miklas, redakcinė komisija – Salomėja Narkelūnaitė, Vida Maria Penikienė, Antanas Sabalis. Redakcijos talkininkas – Paulius Jurskas. Leidėjas – Tautos fondas, Lithuanian National Foundation, Inc. 351 Highland Boule-

vo trečios knygos *Neik su velniu obuoliauti*. Svečius su savo eilėrašiais supažindino ir jurbarkiečių „Švieselės“ klubo nariai. Aklieji poetai daugiausia rašo apie tai, kas jiems svarbiausia – apie vienatvę. Ir jiems poezija – tarsi regėjimas, tarsi galimybė pasidalinti tuo, kas išvystama savo sieloje.

Vytautas Kutkevičius

Simpoziume kalbėjęs Lietuvos mokslininkų laikraščio „Mokslo Lietuva“ red. Gediminas Zemlickas pokalbio metu su čikagiete dr. Meilute Biskis

tirau išspausdintą leidinį parengė ir išleido Lietuvos mokslo taryba, Lietuvos mokslų akademija, Lietuvos mokslininkų sąjunga.

Knygoje yra išvardinti simpoziumo pranešimų autoriai, temų pavadinimai ir trumpos santraukos lietuvių ir anglų kalbomis. Trumpai nurodyti ir pranešėjų biografiniai (kūrybinėje srityje) duomenys.

Simpoziume dalyvavus visas 5 dienas ir girdėjus bent pusimtį įvairiausių pranešimų, susidarė didokas patirtų žinių bagažas, kurį pakelti tikrai nelengva. Ypatingai sunku jį paskelbti ir laikraščio skaitytojams.

Todėl čia ir nesistengsiu visko apžvelgti, o pasitenkinsiu tik viena, kita, mano nuomone, svarbesne ar labiau atmintin įsirežusia mintimi.

Simpoziume vyravo paskaitininkai iš Lietuvos. Išeivijoje gyvenančiųjų pranešėjų skaičius dabar vis mažėja. Kai kurie išeivijoje gyvenantieji mokslo žmonės silpniau kalba lietuviškai, todėl nėra linkę simpoziumuose dalyvauti. Tačiau tai nėra problema, nes buvo mokslininkų, kurie pranešimus skaitė angliškai.

Smagu buvo matyti iš Lietuvos atvykusius mokslininkus pietų ar vakarinių pertraukų metu ar šiaip laisvalaikio bendraujančius su išeivijoje gyvenančiais. Tai, žinoma, buvo šalutinis, bet irgi svarbus simpoziumo laimėjimas.

Šalia labai jau specifinių temų (chemijos, biologijos, medicinos, fizikos, elektros inžinerijos sekcijose) gana daug kitų sričių pranešimų buvo įdomios ir platesniam klausytojų būriui.

Todėl nenuostabu, kad visumos sesijos sutraukė bent po porą šimtų žmonių, o kai kurių atskirų sekcijų klausytojų skaičius siekė šimtinę asmenų (sekcija apie Valdovų rūmus, istori-

vard, Brooklyn, NY 11207-1910. Tiražas – 2000. Kaina – \$35. New York 2002 m., 480 psl.

GENOCIDAS IR REZISTENCIJA. 2003, 1(13). Leidėjas – Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (Didžioji g. 17/1, LT 2001 Vilnius). Vyriausioji redaktorė – Dalia Kuodytė. Mokslinis redaktorius – Arvydas Anušauskas.

TĖVIŠKĖS ŠVIESA, „Valstiečių laikraščio“ priedas, 2003 m. 6 ir 9 nr. Išcina du kartus per mėnesį. Redaguoja Bernardas Šaknas.

LITUVIŲ GODOS, laikraštis Gudijos lietuviams, 2003 m. 4 ir 5 nr. Redaktorė – Marija Šaknienė. Steigėjas ir leidėjas – Gervėčių klubas. Eina nuo 1993 m. gruodžio mėnesio. Tiražas – 1000 egz. Išcina kas mėnesį.

ją, vadybą, politinius mokslus ir kt.).

Istorijos sekcijoje daug ką sudomino Sauliaus Sužiedelio paskaita, *Mitai, tikrovė, atmintis: kai kurios genocido ir okupacijos istoriografijos metodologinės problemos visuomeniniame kontekste*. Lietuvių-žydų santykius konkrečiai nagrinėjo politinių mokslų sekcijos vadovas Julius Šmulkštys. Šioje sekcijoje pasirodė ir Lietuvos politinių mokslų „tūzai“ – Raimundas Lopata ir Ramūnas Vilpišauskas.

Išvijos klausimas labiausiai buvo paliestas paskutinėje simpoziumo dieną, kai ketvirtosios sesijos sekcijoje, kurioje buvo diskutuojama tema *Lietuvos išeivijos vaidmuo ir išeivijos JAV-ėse tolimasis bendradarbiavimas po Lietuvos įstojimo į NATO ir Europos sąjungą*.

Šioje sesijoje kalbėjo ir Lietuvos bendruomenės atstovai: Vytautas Kamantas, Algimantas Gečys, Liuda Rugienienė.

Simpoziumas buvo baigtas šauniu pokyliu „Willobrook Ballroom“ salėje, kur šalia vaizų netrūko ir kalbų.

Dabar reikia laukti XIII simpoziumo, kuris, pagal nustatytą tvarką, turėtų būti rengiamas Lietuvoje.

Tėtės dovana

Takelis prieš akis ir juosta bėgo, Rūkuso išėjus vasaros žiedai, Mane pabudinęs anksčiau iš miego, Pirmo kelionėn – traukiniai! – vėdė.

Skausmingai kojas talžė pievų viksvos, Ankstyvryčio rasa gaivino jas, Tačiau džingais, kad greit kelionėn vyksiu. Širdin guldžiau dar vaikiškas svajas.

Tėvelis laikė mano mažą ranką, Gražiu žodžiu vis drąsino mane. Tos šilumos lig šandien man pakanka.

Aš ją jaučiu suaugusiam dulse... Nustebo akys. – Traukinys artėjo! Jo ilgio negalėjau užmatyti... Aš jaudinaus: kad tik įlipi suspjėsi! – Nuo to priklausė mano ateitis.

Tiktai sapnuos takelis tas boluoja... Per vėsus rūką su Tėčiu einu... Dėkoju jam, kad man padovanojo Gal tūkstančius atmenamų dienų. Sustoja traukiniai toje stotelėj. Vėl lipa keleiviai vis kitai, Bet nieks parvežti to rytmčio negali... O aš pati – jo negaliu sutikti...

Irena Vaičiulytė-Bradaitienė

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Garliavos Juozo Lukšos gimnazija š.m. gegužės 28 d. susilaukė įvairių knygų, žurnalų bei raštinės reikmenų siuntos, kurią paruošė ir per JAV Tautos fondą išsiuntė tos gimnazijos rėmėjos dr. Nijolė Bražėnaitė ir dr. Rožė Šomkaitė. Apie tai išsiuntinėtame Vidmanto Vitkausko ir Noros Pileičikienės laiške rašoma, kad „gautoji literatūra papildys gimnazijos biblioteką bei gimnazijoje veikiančią Lietuvos ir užsienio lietuvių rezistencijos studijų centrą“. Tautos fondas, įsipareigojęs remti šią gimnaziją, yra skyręs finansinę paramą kompiuterinei technikai įsigyti, parėmęs moksleivius finansškai. Be to, šią gimnaziją jau yra parėmę Amerikos lietuvių fondas, Kanados lietuvių fondas, *I laisvę* fondas bei pavieniai bičiuliai. Tai sudaro moksleiviams puikias galimybes studijuoti įvairią literatūrą. Inf.

Vilniaus dailės akademija (VDA), švęsda savo 210-sias metines, nuo kovo 28 iki birželio 15 dienos pagrindinėse Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos galerijose ir Vilniaus dailės akademijos rūmuose rengia 18 parodų. Jose pateikiami svarbiausi pastarojo dešimtmečio akademijos studentų darbai. Išsamūs parodų katalogai supažindina visuomenę ne tik su jaunųjų tapytojų, skulptorių, fotografų, piešimo, meninio metalo, architektūros, scenografijos, vitražo, freskos-mozaikos, grafikos, paminklotvarkos, tekstilės, keramikos, stiklo specialybių studentų darbais, bet ir su profesūros programomis. Šiuo metu VDA ir jos fakultetuose Kaune, Telšiuose ir Klaipėdoje yra daugiau kaip 250 dėstytojų, studijuoja 1780 studentų, 40 dailėtyros doktorantų ir meno aspirantų.

Birutė Marcinkevičiūtė-Marlaimejo dar vieną geriausios aktorės apdovanojimą Vokietijos Kiele mieste įvykusiame tarptautiniame monospektaklių festivalyje *Thespis*, suvaidinusi savyje sukurtą spektaklį pagal Marguerite Duras *Meilžų*. Spektaklio dailininkė Jolanta Rimkutė, kompozitorius – Antanas Jasenka, vaizdo režisierius Andrius Jakučionis. Šiame festivalyje dalyvavo 17 spektaklių iš 13 valstybių. Tai jau ne pirmas Lietuvos valstybinio dramos teatro aktorės apdovanojimas: 1999 m. ji taip pat gavo pirmą *Thespis* premiją už monospektaklį *Žodžiai smėlyje* pagal Samuel Beckett.

Britų rašytojo Stephan Collishaw romano *The Last Girl* (Paskutinė mergaitė) sutiktuves šių metų kovą įvyko Lietuvos ambasadoje Londone. Romane aprašomas ilgas ir sudėtingas Lietuvos istorinis laikotarpis: žydų gėty naikinimas, sovietų okupacija, šių dienų tikrovė. Romanas susilaukė teigiamų kritikų vertinimų. Dienraštėje *The Guardian* buvo įdėta (2003.III.22) labai palanki knygų apžvalgininkės ir rašytojos Julie Myerson recenzija. Romano sutiktuves rengė Britų-lietuvių draugija ir leidykla „Sceptre“, jame dalyvavo britų menininkų, knygų leidybų, žurnalistų ir visuomenės veikėjų.

(ELTOS, Lietuvos ryto, BNS, 7 meno dienos, LGTIC informacija)

Simpoziumo dalyviai – Kauno Vyt. Didžiojo universiteto rektorius V. Kaminskas, Vilniaus pedagogikos universiteto rektorius A. Gaizutis ir Visconsino un-to profesorius emeritas A. Senn'as. Nuotr. Ed. Šulaičio

PRISIKĖLIMO
KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje tel.: 905 566-0006 Fax: 905 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 1.25%	Asmenines paskolas nuo.....6.00%
180-364 d. term. ind. 1.55%	1 metų term. indėlius.....2.00%
2 metų term. indėlius.....2.00%	2 metų term. indėlius.....2.60%
3 metų term. indėlius.....3.00%	3 metų term. indėlius.....3.00%
4 metų term. indėlius.....3.25%	4 metų term. indėlius.....3.25%
5 metų term. indėlius.....3.60%	5 metų term. indėlius.....3.60%
1 metų GIC-met. palūk. 1.60%	1 metų GIC-met. palūk. 2.25%
1 metų GIC-met. palūk. 2.25%	2 metų GIC-met. palūk. 2.75%
2 metų GIC-met. palūk. 2.75%	3 metų GIC-met. palūk. 3.25%
3 metų GIC-met. palūk. 3.25%	4 metų GIC-met. palūk. 3.50%
4 metų GIC-met. palūk. 3.50%	5 metų GIC-met. palūk. 3.75%
5 metų GIC-met. palūk. 3.75%	RRSP, RRIF ir OHOSP
RRSP, RRIF ir OHOSP	"Variable".....1.00%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 2.50%	RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 3.00%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 3.50%	RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 3.75%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 4.00%	Taupomąją sąskaitą iki.....1.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk. 1.00%	Kasd. pal. čekių sąsk. iki.....1.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 0.60%	

Duodame asmenines paskolas iki \$100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlas (money orders) ir kelionių čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valutas. Dauguma patarnavimų teikiame nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC-PLUS" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLAPĮ: www.rpeul.com

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27 John Street, Toronto

MLS
JUMS TIK KAINUOS
3 1/2%
IŠ VISO +GST

Victor Rudinskis, Broker
Tel.: 416 249-7829

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097

Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais.
Patarnauju lietuvių visuomenei 16 metų

BLOOR-HIGH PARK naujai atremontuotas 2 miegamųjų "condo" 1,200 kv. pėdų dydžio. Prašo \$249,900.

SKAMBINTI
TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616; namų 416-231-4937

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

MARGUTIS Parcels
4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių

Tel: (416) 233-4601

\$300* off for 1 parcel
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Kauno krepšinio komandos "Žalgiris" treneris Gintaras Krapikas (kairėje) su fizinio auklėjimo treneriu A. Kosausku. "Žalgiris" šiemet vėl išsikovojo pirmą vietą, nugalėjęs Vilniaus "Lietuvos rytą" ir tapo 2003 metų krepšinio čempionu

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)
kad J. Chretien kitais metais vasario mėnesį iš vadovo pareigų pasitrauks.

Žiemos ir vasaros sausros, šilti orai sudaro vakarų Nilo uodams geras sąlygas veisti. Maliarijos ligą platinantys uodai labai dauginasi po lietingo laikotarpio, o vakarų Nilo uodai veisiasi po sausros išlikusiuose vandens grioveliuose, iš dalies išdžiuvusiose pelkėse, kur paukščiai atskrenda atsigeriti ir tampa uodų aukomis. Per sausras pranyksta daug uodų sunaikinančios varlės ir laumžirgiai. Turbūt vakarų Nilo uodų atsiradimas pirmą kartą buvo nustatytas 1937 m. po sausros Afrikoje, Ugandos srityje. Po sausros uodų buvo atsiradę Izraelyje ir Rumunijoje. Praėjusiais metais užėjus sausrai, uodai išnaukino daug paukščių Ontario ir Kvebeko provincijose. Ypač klievo Ontario, kur buvo užregistruota apie 400 susirgimų. Ši pavasarį beveik nematyti varnų, "mėlynukų", o ir kitų paukščių liko daug mažiau. Žmonėms pavojus nuo uodų įkandimo susirgti smegenų ar stuburo uždegimu, bet ne visiems tai pavojinga. Dabar neįprastai šilti ir sausi orai Albertoje ir Britų Kolumbijoje sudaro geras sąlygas vakarų Nilo uodams daugintis. Ten sveikatos darbuotojai rūpinasi, kaip su tais uodais kovoti. Kraujo surinkimo tarnyba dabar pagedauja, kad kraują duodantys savanoriai savo pareigą atliktų prieš uodams pasirodant, nes vėliau kraujas gali būti nuo uodų užkrėstas. Nuo uodų įkandimo tik 1% žmonių patiria ligos požymius – aukštą temperatūrą, galvos skausmą ir stangrų kaklą.

Branduolinio (nuclear) saugumo komisija susirūpinusi, kad Darlington, Ontario branduolinėje jėgainėje, vykdančiame atsirado klaidingų sprendimų bei klaidų. Darlington branduolinė jėgainė yra prie Ontario ežero, apie 70 km į rytus nuo Toronto ir yra pavaldi provincijai. Š.m. balandžio mėnesį darbininkai nuo 3 bloko (reaktoriaus) tanko, kuriame yra turbinams naudojamo 200, 000 litrų karšto vandens, pradėjo atleidinėti varžtus, kai iš tikrųjų jie turėjo dirbti prie 4 bloko. Dėl tos klaidos išsiveržęs karštas vanduo galėjo sužeisti ten dirbančius ar net užtvindyti apatinį aukštą ir tuo paveikti elektrines įrangas. Branduolinės komisijos saugumo pareigūnai sako, kad panašios toje jėgainėje klaidos per dažnai emė kartotis. Kad būtų išvengta klaidų, blokams ir darbo vietoms pažymėti vartojamos įvairios spalvos. Kvebeko valdomoje hidro-jėgainėje taipgi balandžio mėnesį algės iš dalies užkimo siurbiamo į jėgainę iš šv. Laury no upės vandens vamzdžius ir dėl to buvo laikinai nukritęs jėgainės našumas.

Iš automobilių vairuotojų už benzina surinkamų mokesčių (bilijonų dolerių) tik nedidelė dalis skiriama keliams. Kanados mokesčių mokočiųjų susivienijimo vadovybė kreipėsi į Otavos valdžią, reikalaujama, kad bent pusė surinkamų už benzina mokesčių būtų naudojama kelių tiesimui, priežiūrai ir pagerinimams. Federacinė valdžia pernai surinko už parduodamą benzina beveik 4.8 bilijonus dolerių. Vartotojai už benzino litrą vidutiniškai moka 35-47 centų mokesčių. Susivienijimas ap-

skaičiavo, kad iš tų surinktų pinigų tik 2.5% naudojama kelių statybai, o sudėję visas kitas išlaidas, suma nesiekia 10%. Federacinio susivienijimo direktorius W. Robinson sako, kad Kanados greitkeliai yra blogoje būklėje. Jis siūlo, kad pusė surinktų pinigų būtų perduodama miestams, kurie juos panaudotų kelių statybai ir taisymui.

Jau š.m. sausio mėnesį Albertoje pastebėta sunki karvių liga, šiuo metu grasi visi Kanadai susilaukti bilijonus nuostolių. Raminamasi, kad šia liga susirgo vienas ar keli iš 3.5 milijono gyvulių. Federacinės ir provincijos valdžių pareigūnai sako, kad tai pirmas per paskutinį dešimtmetį Šiaurės Amerikoje atvejis ir tai nesą nei labai pavojinga žmonėms, nei gyvuliams. Žemės ūkio ministeris L. Vanciel teigia, kad karvė užsikrėtė nuo pašaro. Ne paslaptis, kad ir karvių pašarą pridedama ir mėsos atliekų. Šią gyvulių ligą sukelia ne bakterijos ar virusai, bet proteinas prion, kuris karvių smegenis padaro "skylėtas". JAV jau paskelbė, kad neišleis iš Kanados jautienos ir jos gaminių. Tą patį pranešė Japonija, Australija ir Filipinai. Kanadoje jautiena ir jos gaminiai atneša apie 7.6 bilijonus pajamų. Vien tik JAV nuperka 1.7 milijono karvių, jaučių ir 373,000 tonų skerdenos už 3.5 bilijono. Maisto saugumo priežiūros darbuotojai sako, kad neaišku, ar užkrėsta mėsa ir jos gaminiai jau pasiekė maisto parduotuves ir ar saugu juos valgyti?

Maždaug prieš 50 metų į Kanadą įsijungusi Anglijos kolonija Newfoundland ir tapusi provincija, dabar nepatenkinta dėl federacinės valdžios nutarimo sustabdyti jos vandenysse menkių (cod) žvejybą. Siūlo peržiūrėti įsijungimo sutartį ir konstitucijos nuostatus. Otava dėl tokio klausimo kelimo labai nepatenkinta, nes tai kažkas panašaus kaip buvusio Kvebeko vyriausybės nepriklausomybės reikalavimas. Newfoundland'o premjeras R. Grimes tikrai nori, kad tik žvejybą liečianti įsijungimo sutartis būtų peržiūrėta. Pagal konstituciją, provincija sprendima žvejybos klausimus turėtų svaresnį balsą. Newfoundland'o provincijoje yra pats didžiausias bedarbių skaičius, ir dėlto kaltinama Otavos ekonominė politika. B.St.

Sportas

Žinios iš Lietuvos

KREPŠINIS: Naudingiausia praėjusio sezono Lietuvos moterų krepšinio žaidėja Ivetta Marčauskaitė palieka Vilniaus "Lietuvos telekomo" klubą ir ateinantį sezoną atstovaus pajėgiausiam Prancūzijos klubui "Buzo CJM". Buvęs ilgametis Kauno "Žalgirio" kapitonas, olimpinis čempionas V. Chomčiūnas ateinantį sezoną bus Maskvos "Dinamo" klubo vyriausias treneris.

DVIRAČIAI: Italijoje vykusi "Giro del Friuli" (107 km) dviračių lenktynėse E. Pučinskaitė užėmė antrąją vietą. Daugiadienėse moterų lenktynėse "Le Tour du Grand Montreal" (Kanada) trečiąjį tarpinį – 80 km – D. Žilūtė užbaigė pirmoji ir bendroje įskaitoje pakilo į ketvirtą vietą. Italijoje užsibaigusiose "Giro d'Italia" dviračių lenktynėse R. Rumšas galutinėje įskaitoje užėmė šeštąją vietą.

LENGVOJI ATLETIKA: Austrijoje vykusiame tradiciniame lengvosios atletikos daugiakovės varžybose Austrija Skujytė iškovojė antrąją vietą. Jos 100 m barjerinis bėgimas – 14.25 sek. (14-oji vieta), šuolis į aukštą – 173 cm (12), rutulio stumimas – 15 m 63 cm (1), 200 m bėgimas – 25.22 sek. (14), šuolis į tolį – 6 m 26 cm (9), ieties metimas – 48 m 19 cm (2), 800 m bėgimas – 2 min. 17.79 sek. (13). Europos jaunių (iki 16 metų) taurės šiuolaikinės penkiakovės varžybose Čekijoje vilnietė D. Rimšaitė užėmė antrąją vietą tarp 20 merginų. I. Urbanavičiūtė buvo 7-ta ir E. Marcinkevičiūtė – 16-ta. Vaikinių varžybose tarp 27 dalyvių vilnietis Š. Dagsis iškovojė bronzą. J. Kinderis užėmė 6-ąją vietą, T. Piliponis – 12-ąją. Sevilijoje (Ispanija) vykusioms tarptautinėse lengvosios atletikos varžybose Sidney olimpinis čempionas V. Alekna užėmė 2-ąją vietą, diską nusiųdęs 66 m 21 cm. Nugalėtoju tapo vengras R. Fazek (69 n, 62 cm). V. P.

Skautų veikla

Metinė "Romuvos" stovykla, sutrumpinta dėl kitų didesnių šios vasaros renginių, įvyks rugpjūčio 3 – 10 d.d. visų šakų ir amžių sesėms/broliams. Registruotis pas vienietį vadovus, kurie teikia patalynes informaciją. Norintys padirbėti stovyklos virtuvėje prašomi kreiptis į Tada Valickį 705 429-4978.

Kviečiame skautus akademikus iš arti ir toli dalyvauti Karaliaus Mindaugo jubiliejinėje stovykloje, kuri įvyks sauslėtuose Kalifornijos kalnuose rugpjūčio 6-16 d.d. Ruošiamą įdomi, akademiška programa: įvairūs renginiai, paskaitos ir t.t. Prašome registruotis iki birželio 15 d. Kreipkitės į www.skautai.com/akademikai. Taip pat, galima gauti registracijos lapus pas J. Kirvelaitį: 708 301-0072. Jei nesate sumokėję savo 2003 m. nario mokesčio, prašome nusiųsti \$20 J. Antanaitę: 927 N. Noble, Chicago, IL 60622, USA.

Jonas Variakojis, ASS c.v. pirm. pav.

Neatlikta pareiga tai tas pat, kaip negražinta skola. Vienąsyk ji sugrįš ir vis viena reikės su ja atsiskaiityti. (J.F.Newton)

SPRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinama kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE LAW FIRM

5110 Dundas ST.W.

(tarp Islington ir Kipling gatvių)

Etobicoke, Ont. M9A 1C2

Tel. 416 236-3060

Fax 416 236-1809

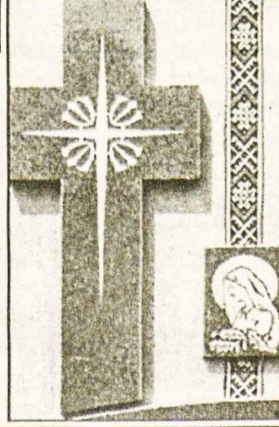
SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME

1.00% už 30-89 d. term. indėlius	term. indėlius
1.25% už 90-179 d. term. indėlius	term. indėlius
1.55% už 180-364 d. term. indėlius	term. indėlius
2.00% už 1 m. term. indėlius	term. indėlius
2.60% už 2 m. term. indėlius	term. indėlius
3.00% už 3 m. term. indėlius	term. indėlius
3.25% už 4 m. term. indėlius	term. indėlius
3.60% už 5 m. term. indėlius	term. indėlius
1.60% už 1 m. GIC mėn. palūk.	palūk.
2.25% už 1 m. GIC invest. pažym.	pažym.
2.75% už 2 m. GIC invest. pažym.	pažym.
3.25% už 3 m. GIC invest. pažym.	pažym.
3.50% už 4 m. GIC invest. pažym.	pažym.
3.75% už 5 m. GIC invest. pažym.	pažym.
1.00% už RRSP ind. (var. rate)	(var. rate)
2.50% už RRSP 1 m. term. ind.	term. ind.
3.00% už RRSP 2 m. term. ind.	term. ind.
3.50% už RRSP 3 m. term. ind.	term. ind.
3.75% už RRSP 4 m. term. ind.	term. ind.
4.00% už RRSP 5 m. term. ind.	term. ind.
1.00% už OHOSP (variable rate)	(variable rate)
0.45% kasd. palūkanų čekių sąsk.	čekių sąsk.
0.80% už JAV dolerių 1 metų GIC	1 metų GIC
0.60% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	pal. sąsk.

IMAME

už asmenines paskolas nuo.....6.00%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
1 metų.....4.15%
2 metų.....4.35%
3 metų.....4.75%
4 metų.....5.30%
5 metų.....5.30%
– su keičiamu nuosimčiu.....5.00%

DUODAME

- asmenines paskolas
- mortgičius iki 95% įkainoto turto
- riboto kredito paskolas (Line of Credit)
- komercinius mortgičius

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eilėje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

SAŠKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELEŠ
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!

Galite patikrinti savo balansą ar apmokėti sąskaitas
Elektroninė pašta: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS

KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFER) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?

PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINĖS MONETAS

KASOS VALANDOS:

Pirmad., antradien. ir trečiadien. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
LN skyriuje – penktadieniais nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLAPĮ: www.parama.ca

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

Astra Travel & Services Inc.

Pačios žemiausios kainos | Vilnių, pradėdant nuo \$750, kelionių draudimai, organizuojamos grupės | šilūs kraštus

"Astra Travel" kelionių agentūros savininkė ir vadybininkė

ASTRA Skupaitė-Tatarsky

PERSIKELI Į NAUJAS PATALPAS

Naujas adresas: Royal York Plaza, 1500 Royal York Rd.,
(on Royal York, North of Eglinton) Etobicoke, ON, M9P 3B6.

Darbo valandos nuo pirmadien. iki penktadien. nuo 9.30 v.r. iki 6 v.v.

Tel: 1-800-715-5767 arba 416 249-7710 FAX: 416 249-7749

QUEEN SYRENA TRAVEL - 133 Roncevalles Ave. Toronto, Ont. M6R 2L2

KELIONĖS | VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS

LIETUVA – visuomet geriausiomis kainomis!

RUDENS PRAMOGINĖS / MALDININKŲ KELIONĖS:

- Į Agavos slėnį (į šiaurę nuo Sault St. Marie) autobusu ir traukiniu rugsėjo 29 – 3 dienos – \$399.00
- Į Italiją – spalio 14 – 10 dienų – \$2,690.00
Vatikanas, Venecija, Sorrento, Capri, Neapolis

Toronto įstaigoje esančias antradienis tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, skambinkite ALGIUI MEDELIUI asmeniškai.

Tel. Toronto 416 531-4800

Bilietų pristatav X-PRESS paštu

MEDELIS CONSULTING 45 Forest Heights Str., WHITBY, Ont. L1R 1T7

ALGIS ir STEFA MEDELIAI Tel. 1-905-666-9086

Visos paslaugos atskirai, gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOMI Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienis. Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

TŽ BENDRADARBIŲ IR SKELBĖJŲ DĖMESIUI!

Siunčiantys pranešimus ir žinias fakso yra prašomi įsidėmėti, kad, TŽ fakso numeris yra 905 290-9802. Ši linija taip pat naudojama interneto paslaugoms – žinių rinkimui ir susirašinėjimui. Todėl ji gali būti užimta. Prašome bandyti vėliau.

Jaunimo kongreso atstovai pasisako

Kanados lietuvių jaunimo sąjungos nariai, norintys tapti atstovais PLJ kongrese, kuris įvyks Lietuvoje, Lenkijoje ir Vokietijoje š.m. vasarą, turėjo parašyti rašinius tema: „Kodėl aš noriu būti atstovu?“ Štai keletas pasisakymų

Aš pilnai suprantu atstovės atsakomybę, nes dalis mano draugų dalyvavo praeitais metais Australijoje ir sužinojau detales per KLJS. Iš jų aš sužinojau apie kongresą. Jie sužadino mano entuziazmą dalyvauti sekančiame kongrese kaip atstovė.

Visos lietuvių organizacijos, ypač stovyklos, kurioms aš priklausu, yra labai svarbios man ir labai arti širdies, kadangi aš susipažinau su kitais lietuviais, kurie dabar yra mano artimiausi draugai. Aš noriu prisidėti prie šių organizacijų išlikimo, kad ir šių dienų jaunimas galėtų jose dalyvauti.

Jeigu aš būsiu išrinkta kaip viena iš 20 Kanados atstovų, prizadu su entuziazmu atstovauti visam Kanados jaunimui. Aš esu pasiryžusi pilnai dalyvauti studijų dienoje ir prisidėti prie diskusijų. Taip pat atliksiu visas užduotis. Dalyvaudama studijų dienoje aš galėsiu susipažinti su Lietuvos politiniu ir kultūriniu gyvenimu. Taip pat galėsiu prisidėti prie diskusijų apie išeivijos organizacijų veiklą. Grįžusi aš toliau dalyvausiu lietuviškoje bendruomenėje ir atliksiu visus darbus, kurie man bus pavesti.

Rima Puterytė

Red. pastaba. R. Puterytė studijuoja McMaster un-te Hamiltone. Nuo pat mažens dalyvauja lietuviškoje veikloje. Yra baigusi li-tuanistinius kursus. Dvejus metus dirbo Toronto Maironio mokykloje. Yra narė „Gintaro“ ansamblio ir „Aušros“ sporto klubo. Daug metų buvo vadovė „Kretingių“ stovykloje.

***

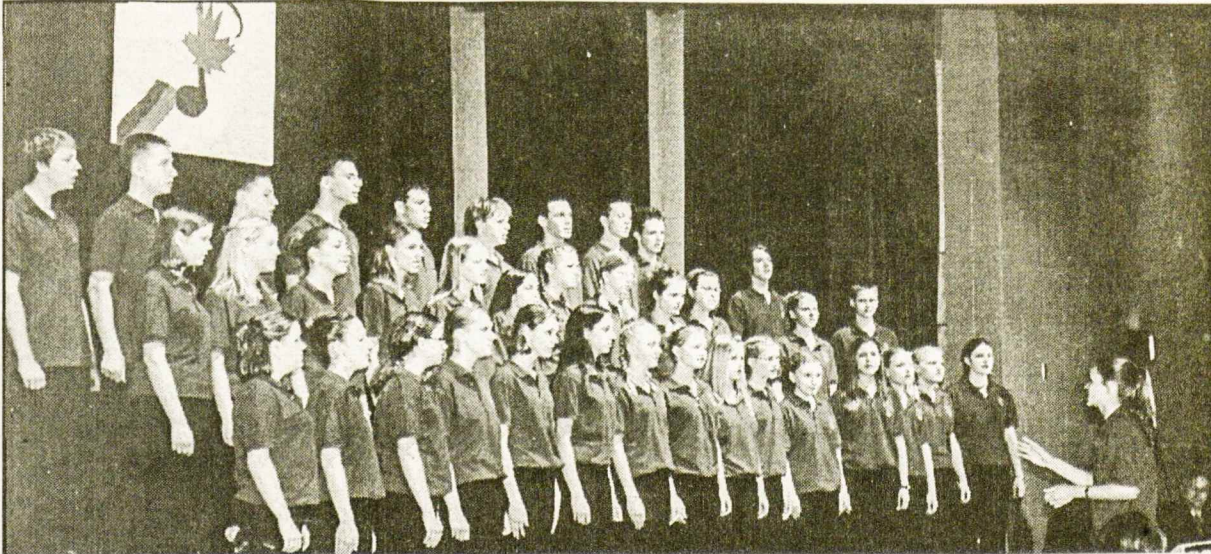
Pagal 1949 m. birželio 14 d. Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto paskelbtą Lietuvos chartą, Pasaulio lietuvių bendruomenė jungia visus už Lietuvos ribų gyvenančius lietuvičius, išlaikyti, kurti bei ug-

dyti lietuvių tautos gyvybę: jos kalbą, kultūrą, papročius, tradicijas, remti Nepriklausomos Lietuvos valstybę. Mano supratimu, aš bendruomeninėje veikloje, kartu su visais veikėjais, visa tai atlieku. 2000 m. gruodžio mėnesį įvyko X-tas Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas Australijoje. Šiame kongrese aš dalyvavau kaip Kanados lietuvių jaunimo sąjungos atstovė. Turėjau progą kongrese susipažinti su kitais lietuviais iš viso pasaulio ir geriau suprasti jų kraštų jaunimo sąjungų padėtį. Kongrese nagrinėjome visokius klausimus, o svarbiausias ir įdomiausias iš visų klausimų buvo: kas yra lietuvis?

Svarbiausia mintis, kuri liko mano atmintyje, yra ši: lietuviškumą nustato asmeninis jausmas. Viskas priklauso nuo to, ar save laikai lietuviu, ar ne. Tai svarbiausias ir prasmingiausias bruožas tikro ir tvirto tautiškumo. Jeigu kas augo su lietuviais, lankė lietuvių stovyklas, šoko su tautinių šokių grupe, prisidėjo prie Sąjungos veiklos, tai tikrai turi tą lietuviškumo jausmą. Juos mes turime laikyti lietuviais.

Lietuvių kalba yra „stipriausias tautinės bendruomenės ryšys“ (Lietuvių charta). Tačiau ji nėra vienintelis ryšys. Organizacijų, klubų ir šokių grupių veikla padidare kai kur stipresnis ryšys negu kalba. Buvo nepaprastai sunku išaiškinti atstovams Australijoje, kad mes, gyvenantys Kanadoje, esame atspariausi iš visų kraštų, nes būti kanadiečių reiškia būti lietuviu. Yra įprasta Kanadoje išlaikyti savo šeimos kultūrą ir kalbą. Mums visiems yra duota ši teisė Kanados konstitucijoje. Įvairios kalbos ir kultūros sudaro Kanadą ir jos piliečius. Būdamas lietuvių Kana-

(Nukelta į 10-tą psl.)

Kanados lietuvių jaunimo choras, pasirošęs dalyvauti dainų šventėje Lietuvoje. Viršuje choras tautine apranga, žemiau uniformine apranga

Nuotr. R. D. Puteris

Jaunimas į dainų šventę

Pasirošusio jaunimo koncertas Toronto Prisikėlimo parapijos salėje

Šiais metais pavasaris sužydėjo jaunimo balsais. Toronto ir apylinkių lietuvių turėjo dvi gražias progas pasigėrėti savo jaunimu, besiruošiančiu dalyvauti trečiojoje pasaulio lietuvių dainų šventėje Vilniuje šių metų liepos pradžioje. Gegužės 25 d. savo repertuarą, kurį dainuos šventės programoje, pavadintoje „Vilties Nemunai“, visuomeninei parodė Anapilio sodybos vaikų choras „Gintareliai“, vadovaujamas Deimantės Grigutienės. O vyresnio jaunimo choras, vadovaujamas Dailos Viskontienės ir Nijolės Benotienės,

koncertavo Prisikėlimo parapijos salėje birželio 1 d.

Programos „Vilties Nemunai“ išgirsti susirinko pilna salė choristų tėvelių ir senelių bei kitų rėmėjų. Daugelis klausytojų ne vieną ašarą braukė pamatę tiek gražaus jaunimo scenoje išsiričiusio, dėvinčio ryškiai mėlynais marškinėliais. Iš viso 38 jaunuoliai ir jaunuolės iš Hamiltono, Londono, Oakvilės, Otavos ir Toronto, iš jų – 11 vyrukų. Pastaruosius tenka ypatingai pasveikinti, kad nesidrovėjo pasirodyti ir iš viso chore taip uoliai dalyvauti.

Visą žiemą repetavę paaugliai klausytojus sužavėjo ir sujudino dainuodami 16 dainų, su pianino (akompaniatorės Danguolės Radtke) ir orkestrinio (Vaidoto ir Andriaus Vaičiūnų, Pauliaus Tarvydo) palyda. Itin įdomu buvo paklausti skirtingų dainų, su įvairiais judesiais ir šaltiniais garsais, kurios bus atliekamos ne pačios šventės repertuare, o atskiruose koncertuose. Tai buvo žulų daina *Siyahamba* (žodž. N. Benotienės), *Bildukas*, angliškai *Just a Single Voice*, ir *Down by the Riverside*. Šioje dainoje ypatingai jautėsi visiškai jaunimo susidainavimas ir įsismaginimas į šokio judesius. Su plovimu pajavirinta daina *Feel Good*, kuriai lietuviškus žodžius parašė N. Benotienė („Aš myliu visa savo širdim gyvenimą...“). Taip pat labai gražiai buvo atliktos Kernagio *Mūsų dienos kaip šventė* ir lietuvių liaudies dainos *Už žalių miškelį* (dirigavo choristė Eleona Stravinskaitė), *Nukirsiu klevelį* (vieni vyrai), *Diedukas* (du didvyriai ir keturios mergaitės).

Po pertraukos persirengęs tautiniais drabužiais jaunimas dainavo Naujajai *Už Raseinių ant Dubysos*, Banaičio harmonizuotą *Už jūrų marių*, Čiurlionio harm. *Seriau žirgelių*, Leiburo *Vilniaus mozaika*, Cechanovičiaus *Tėvynė, Svilainio Gintinei* (fleita akompanavo E. Stravinskai-

tė) ir Naujajai *Lietuva brangi*. „Bisui“ pasirinkta *Kur girios žaluoja*.

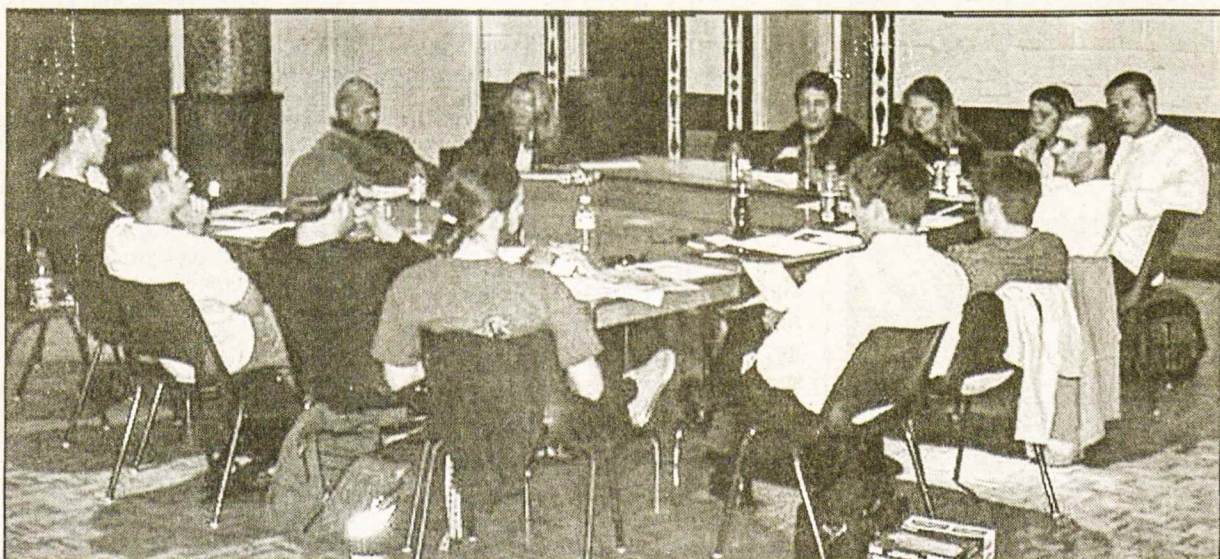
Koncertui vadovavusi Rasa Kurienė padėjo meno vadovėms, kurioms buvo įteiktos gėlės, pristatė garbės svečius, koncerto ir kelionės rėmėjus, taip pat marškinėlių mecenatę Genovaitę Kuzmienę ir švarkų mecenatę dr. Petrą Lukoševičių.

Perskaitytas sveikinimas iš dainų šventės koordinatoriaus Dariaus Polikaicio. Toronto choro „Volungės“ vardu sveikino Laima Underienė, linkėdama, kad kolegas dainininkus kelionėn lydėtų muzikos galybė. KLB valdybos pirmininkė Rūta Žilinskienė irgi pasveikino jaunimą, pasidžiaugdama, kad „kur tik plaka lietuviška širdis, ten girdisi lietuviška daina“.

Choro tėvų komiteto vardu Nijolė Simonavičienė, kalbėdama ir už kopirmininkę Ramunę Stravinskienę, padėjo visiems, padėjusiems įgyvendinti šį tėvų iniciatyva sukurtą choro užmojų, paminėdama su Otavos jaunuolėmis dirbusią, buv. „Ramenėlių“ choro vadovę Loretą Lukšaitę-Cassidy. Vadovų vardų žodį tarė N. Benotienė: su dideliu džiaugsmu jodvi dirbo su jaunimu, kuris vėš tokią gražią dainų auką į Tėvynę šią vasarą.

Paleidus kantriai laukusių jaunimą nuo scenos, buvo pranešti laimingi loterijos numeriai ir pasivašinta kava bei pyragaičiai. Visi liko ne tik patenkinti koncertu, bet ir nusteibinti jaunimo entuziazmu, pasiryžimu aplankyti senelių žemę. Klausytojai susijaudino, išgirdę jau trečios kartos jaunuolius dainuojant „... graži Tu mano brangi Tėvyne...“ nieko žemę gražiau nėra...“

Mūsiškius vaikų ir jaunimo choras, vienintelius išeivijos jaunus vienetus, vykstančius į dainų šventę, teldy mūsų visų geriausi sėkmės linkėjimai. Dlv.

KLJS suvažiavime Toronto Lietuvių Namuose gegužės 25 d. Atstovai ruošiasi dalyvauti XI Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese, kuris vyks Lietuvoje, Lenkijoje ir Vokietijoje

Nuotr. J. Birgiolas

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West | staigoje
ilgiausiai dirbantis agentas
♦ 25 metai namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu į staigos tel.
416 769-1616, namų – **416 769-3577**
Nemokamas namų į vertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 (į vakarus nuo Hurontario)
Tel. 905 271-7171
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

Kanados lietuvių jaunimo sąjungos žinios
– Šią vasarą, liepos 11 – 27 dienomis, Europoje vyks XI-asis Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas (PLJK). Kongresai yra rengiami kas ketveri metai ir jų tikslas yra suburti užsienyje gyvenančių jaunimą, kad galėtų aptarti jaunimo veiklą ir rūpesčius. XI-asis PLJK prasidės 2003 m. liepos 11 dieną Vilniuje. Nuo liepos 13 iki 18 dienos kongreso dalyviai stovyklaus Lenkijos lietuvių gyvenamam miestelyje, Punske (Lenkijoje). Toliau, iki liepos 27-os dienos, atstovai dalyvaus oficialioje kongreso dalyje, kurioje bus sprendžiami jaunimui svarbūs reikalai. Ši dalis vyks Huitenfelde (Vokietijoje), Vasario 16-tosios gimnazijoje. Tikslėsnę informaciją galima rasti interneto svetainėje www.kongresas.com.
– Kanadai PLJKongrese atstovaus Jonas Birgiolas (Londonas), Dalius Bulota (Montrealis), Sofija Bulotaitė (Montrealis), Jonas Duobalis (Waterloo), Roberta Houle (Guelph), Sarah Houle (Guelph), Sonia Houle (Toronto), Arvydas Jonušonis (Toronto), Darius Karaka (Hamiltonas), Stasys Kulias (Toronto), Vanessa Mickevičiūtė (Toronto), Gabrielė Nekrašaitė (Hamiltonas), Antanas Pacevičius (Waterloo), Rimas Pečiulis (Toronto), Juozas Piečaitis (Montrealis), Julija Puodžiukaitė (Hamiltonas), Rima Puterytė (Hamiltonas), Andrius Rusinas (Londonas), Vytautas Ruslys (Toronto), Saulius Simonavičius (Londonas), Raminta Slapšytė (Toronto), Matas Stanevičius (Toronto), Petras Vaičiūnas (Hamiltonas), Remy Vanagaitė (Hamiltonas) ir Irena Žukauskaitė (Toronto).
– Š. m. gegužės 25 d. vyko KLJS paskutinis suvažiavimas prieš Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą, įvyksiantį šią vasarą Lietuvoje, Lenkijoje ir Vokietijoje. Dalyvavo 23 atstovai iš Toronto, Montrealio ir Hamiltono. Buvo apspęsti keli svarbūs reikalai. Dabartinis svarbiausias tikslas – kaip sutelkti lėšų padėti įgyvendinti šio kongreso programai. Kadangi liko tik tiktai keletas savaitės, nusprendė rengti vartotų daiktų išpardavimą, kuris įvyko gegužės 31 d. Nesulaukus didesnio skaičiaus žmonių, pardavimas buvo tęsiamas ir šeštadienį, birželio 7, Prisikėlimo parapijos patalpose. Antra birželio savaitgalį, birželio 8, surengėme automobilių plovimo dieną Hamiltone.
– Kitas suvažiavimo tikslas – tai buvo padiskutuoti ir pateikti mintis, kurios bus diskutuojamos kongreso metu: 1) Kokios yra dabartinės problemos, liečiančios išeivijos ir Lietuvos jaunimą, ypač atsivėlgiant į išeivijos jaunimo nutartėjimą ir vakarietišką įtaką Lietuvos jaunimui. 2) Kokia yra ateitis lietuvių diasporos institucijų, kaip lietuviškų mokyklų, parapijų, spaudos, stovyklų – kaip jos vystosi ir kokį vaidmenį turi atlikti jaunimas, kad tos institucijos išlaikytų ir tobulintų. 3) Kaip palaikyti artimesnį ryšį su jaunimu kituose pasaulio kraštuose, kaip suprasti jų poreikius ir problemas išlaikant lietuvių bei kaip padėti. 4) Kokie klausimai turėtų būti sprendžiami Lietuvos ir išeivijos jaunimo? Ar reikėtų organizuoti simpoziumą, kuriame diasporos lietuvių jaunimas diskutuotų galimybe įsteigti tarptautinį lietuvišką informacijos „resource“ centrą. 5) Kokie turėtų būti konkretūs pasiūlymai ir išvados apie PLJS ateitį ir veikimą.
– Būtų labai malonu, kad Kanados lietuvių visuomenė paremtų šį svarbų Kongresą savo aukomis. Inf.

Sk. pasisako

TĖVO DIENA

Ar sugrįž dar tie laikai,
Kada buvome vaikai
Švelniai žaidėm su tėvu,
Ir tai būdavo smagu.
Dar norėčiau Tave matyti,
Meilės žodį pasakyti.
Ir pažvelkti Tau į akis,
Ką jos man pasakys...

Tėvo diena – kaip ir Motinos diena, nors ji kažkaip lyg ir antroje vietoje. Laimingi tie, kurie dar turi gyvus tėvus. O kiek karai ir kitos gyvenimo aplinkybės atskyrė mus nuo tėvų, kurių daugiau nematėme. Natūralu, kad motina būna švelnesnė, o tėvas rūstesnis ir didesnis autoritetas. Tėvas savo vaikams augant teikia patarimų, ypač išeinant į gyvenimą. Kartais girdisi iš vaikų, kad jų tėvas senoviškos mados ir atsilikęs nuo modernaus gyvenimo. Bet juk tėvo patarimai niekuomet nesensta. Kaip mes gerbsime savo tėvą, taip ir galėsime tikėtis, kad ir mūsų vaikai taip gerbs mus.
Stasys Prakasas, Toronto, Ont.

TORONTONT

Anapilio žinios

– Gegužės 31, šeštadienį, Delhi Šv. Kazimiero šventovėje Pirmąją Komuniją priėmė Jordana Comeau.

– Birželio 1, sekmadienį, Lietuvos kankinių šventovėje pakrikštyta Alida-Teresė Savickaitė.

– Birželio 9, pirmadienį, iš Gerojo Ganytojo šventovės palaidota a.a. Eugenija Demantienė, 80 m. amžiaus.

– Delhi-Tillsonburg LB apylinkėje sibirinių trėminių minėjimas bus birželio 14, šeštadienį, Šv. Kazimiero šventovės salėje tuojau po 3 v.p.p. Mišių.

– Anapilio knygyne gauta Bernardo Brazdžionio poezijos knyga angliškai *Roads and Crossroads*.

– Vysk. Jonas Kauneckas prašo paramos kun. A. Lipniūno jaunimo kultūros centrui, kuris rūpinasi Panevėžio vyskupijos jaunimo katalikiškąja veikla.

– Paramos prašo vaikučių savitrašius *Kregždutė*. Tai visos Lietuvos mažiesiems skirtas kirksčioniškos ir tautinės krypties laikraštėlis. Redakcijos adresas: J. Biliūno g. 20-15, LT4930 Anykščiai, Lietuva. Aukoti galima per mūsų parapiją.

– Mišios birželio 15, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Vincą Staškevičių; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 2 v.p.p. už a.a. Antaną Suproną; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje birželio 14, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Antaną Aleliūną.

Išganytojo parapijos žinios

– Šį ketvirtadienį, 7 v. vak. sibirinių trėminių minėjimo ekumeninė pamaldos Toronto Prisikėlimo parapijos šventovėje. Visi parapijiečiai skatinami gausiai dalyvauti.

– Ateinantį sekmadienį pamaldos įprastu laiku – 9.30 v. ryto.

– Metinė parapijos iškyla Erin-dale Parke, "Area A", Mississauga-oje įvyks sekmadienį, birželio 29 ir bus pradėdama pamaldomis 11 v. ryto. Važiuoti į vakarus Dundas gatvę; pravažiuos "The Credit Woodlands" gatvę ir tiltą – įvažiuojamas į parką šiaurinėje Dundas g. pusėje. Parke "Area A" į kairę nuo būdelės. Automobilai statomi 1/10 km į šiaurę nuo įvažiavimo.

Maironio mokyklos žinios

– Visi mokytojai labai dėkingi Tėvų komitetui, ypač Daliai Azubalienei, paruošusiems puikias vaishes mokslo metų baigimo progą praėjusį šeštadienį, birželio 7, mokyklą.

– Mokinių mokslo pažymėjimai bei naujas mokyklos metraštis jau buvo išdalinti; jeigu kas dar neatsiėmė, prašom atvykti į mokyklą birželio 14, mūsų paskutinę pamokų dieną.

– Nuoširdžiai, dėkojam Rūtai Kličienei iš Otavos, kuri praturtino mūsų knygyną, perduodama knygas per mkt. V. Kairienę. Živilė

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukoję: \$100 – A. I. Kusinskiai, M. A. Pranevičiai; \$50 – N.N.

A. a. Antanui Supronui, LSK "Vyčio" garbės nariui mirus, reikšdami nuoširdžią užuojautą dukrai Taidai ir artimiesiems, "Vyčio" sporto klubas *Tėviškės žiburiams* aukoję \$50.

ALS ligos gydymui ("Lou Gehrig's disease") lėšoms telkti organizuojamos citinės birželio 15, sekmadienį, E.T. Seaton parke prie "Ontario Science Centre". Informacija teikiama internetu alswalk2003@yahoo.com arba telefonu 416 767-8993.

Toronto Prisikėlimo parapijos muzikinis štabas (iš k.): muzikė Dalia Viskontienė, klebonas kun. Aug. Simanavičius, OFM, solistė Anita Puodžiūnienė, akompaniatorė Danguolė Radtkė. Nuotr. D. Puterienės

Prisikėlimo parapijos žinios

– Praėjusį sekmadienį per 10.30 v.r. Mišias vysk. P. Baltakis, OFM, suteikė Sutvirtinimo sakramentą dvylikai parapijos jaunuolių: M. Dziengo, A. Gričiui, A. Jusytei, S. Pacevičiui, D. Styra Pagorski, Vt. Pečiulytei, Vl. Pečiulytei, D. Šablinskaitėi, S. Šilinkaitėi, J. Simaitėi, M. Stončiūtei, A. Thomas. Per Mišias giedojo parapijos choras.

– Kun. Leonardas Andriekus, OFM buvęs lietuvių pranciškonų Šv. Kazimiero provincijos provincijolas, miręs gegužės 19 d. Matulaičio slaugos namuose, Putnam, CT, palaidotas Niujorke, Šv. Jono kapinėse, lietuvių pranciškonų sekcijoje. Lietuvoje mirė a.a. Bronė Vaičiukienė, Onos Dačkienės sesuo.

– Šv. Pranciškaus pasauliečių pranciškonų Mišios ir susirinkimas vyks šį ketvirtadienį, birželio 12, 10 v.r. "Vilnius Manor" patalpose.

– Pakrikštytas Saulius Mykolas, Rasos (Malinauskaitės) ir Kevin McLean sūnus.

– Šį ketvirtadienį, birželio 12, 7 v.v. Mišių nebus. Jų vietoj vyks ekumeninės pamaldos minint sibirinių trėminių. Mišių intencijos bus atliekamos 8 val. ryto pamaldose.

– Parapijos tarybos labdaros sekcijos surengtas vartotų daiktų ir drabužių išpardavimas praėjo sėkmingai, atnešdamas daugiau kaip dešimt tūkstančių dolerių labdaros darbams.

– Mišios sekmadienį, birželio 15: 8 v.r. už a.a. Eleną Gegužienę; 9.15 v.r. už a.a. Juozą Ražauską; 10.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius, už a.a. Janiną Narienę – 1 met., už a.a. Gediminą Smolskį, už a.a. Albiną Lukoševičienę-Grigaitę – 15 met.; 12 v.d. padėkos intencija.

Lietuvių Namų žinios

– Birželio 8 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 170 svečių. Pranešimą padarė ir su svečiais supažindino kultūros komisijos narė R. Snowden. Svečių knygoje pasirašė – D. Sakalauskienė iš Vilniaus, V. N. Romanow, S. G. D'Estaing, P. Barbosa.

– LN ir Labdaros valdybos posėdis – birželio 12, ketvirtadienį, 7 v.v. Lietuvių Namų sekcijoje.

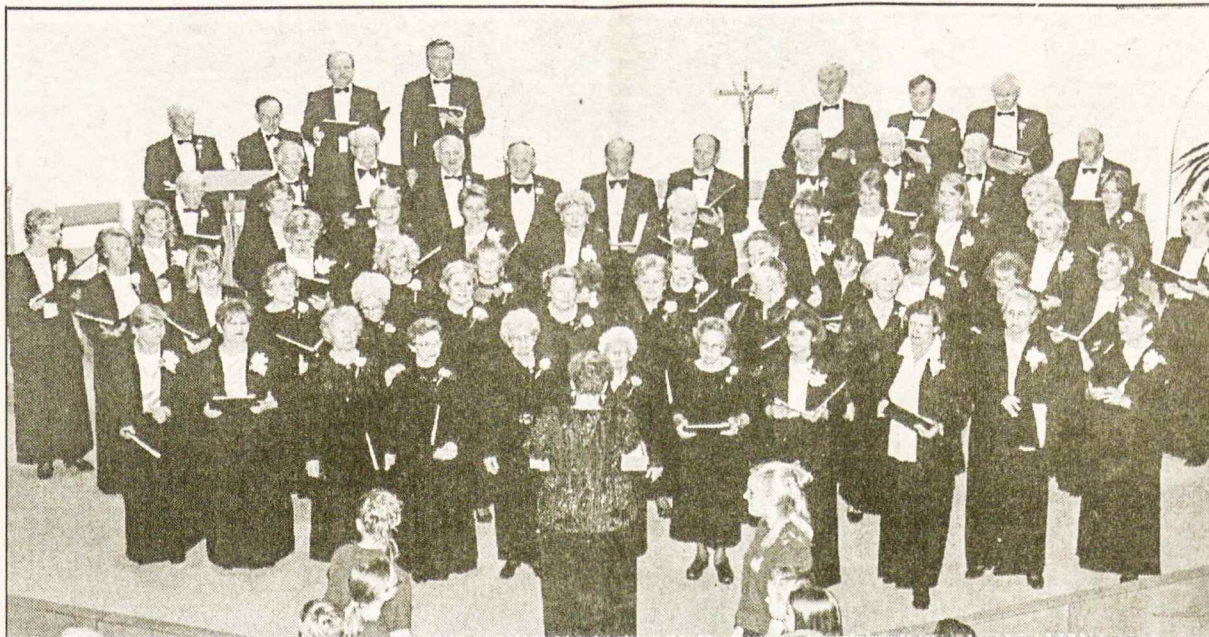
– Šį sekmadienį, birželio 15, nuo 11 val. ryto Lietuvių Namų svetainėje vyks pietūs, skirti Tėvo dienai paminėti. LN Moterų būrelio narės pasveikins tėvelius, įteiks jiems po gėlę ir pavaišins gėrimu. Kviečiame visus Tėvo dieną praleisti Lietuvių Namuose.

– Birželio 1, sekmadienį, Lietuvių Namų valgykloje ant stalo buvo paliktas rudas vokas su užrašu "Stasio Jackevičiaus prisiminimai". Jei kas tą voką atradote, būkite malonūs jį grąžinti skambinant telefonu 416 231-2288 arba perduoti LN raštinei. V.P.

Slaugos namų žinios

– A. a. dr. A. Valadkos atminimui \$100 aukoję R. V. Akelaiciai, auką skirdami rengiamos koplytėlės įrengimui. Lauko baldams pirkti slaugos namams aukoję: \$100 – A. S. Hrajnik; \$50 – T. B. Stanuliai, E. Steponas. R. Paulionis padovanėjo 16 paveikslų, tapytų jo mamos a.a. Veronikos Paulionienės, buvusios slaugos namų gyventojos. Slaugos namų komitetas dėkoja už visas aukas. Jos priimanos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

Kun. A. Lipniūno jaunimo kultūros centrui \$50 aukoję B. E. Liškauskai.

Toronto Prisikėlimo parapijos choras 2003.V.24 šventė savo 50-čio sukaktį. Viršuje – parapijos ir "Volungės" chorai gieda šventovėje; žemiau – parapijos jaunimo choras dainuoja vakarienes iškilmeje. Chorų vadovė muzikė Dalia Viskontienė

Sibirinių trėminių minėjimas, kasmet rengiamas Kanados baltiečių federacijos, šiemet įvyks Prisikėlimo parapijos šventovėje birželio 12, ketvirtadienį, 7 val. vak. Minėjimo programoje – ekumeninės pamaldos, į kurias kviečiami visi baltiečiai; organizacijos su vėliavomis renkasi pusvalandžiu anksčiau.

Interneto naudotojams bus įdomūs naujai paskelbti tinklapiai ("svetainės"). Genocido aukų muziejaus www.genocid.lt/muziejus/muziejus.htm teikia informaciją apie muziejų lietuviškai ir angliškai. Taip pat nepaprastai įdomus ir išsamus Karoliniškių gimnazijos mokytojo Algimanto Urbanavičiaus lietuvių kalbos tinklapis <http://ualigimant.tinklapis.lt>, kuriame sukaupta daugybė žinių apie kalbą, literatūrą, kirčiavimą, yra pateikti šriftai, mokomosios programos, net įvestas *Didysis lietuvių kalbos žodynas*.

York universiteto meno galerija kviečia visuomenę apžiūrėti skulptūrų rinkinį, kuriame yra Kanados skulptorių darbai nuo 1960 m. iki šių dienų. Nekomami aprodymai vyksta trečiadieniais 12 v.d. nuo birželio iki spalio. Norintys dalyvauti renkasi prie Vori Hall tuo laiku. Informacija teikiama kreipiantis el.paštu, adresu aadley@yorku.ca arba telefonu 416 767-8993.

Ontario provincijos Pilietinės ministerija skelbia birželio mėnesį pensininkų mėnesius – "Seniors' Month". Šiuo laikotarpiu stengiamasi pažymėti pensininkų įnašą visuomenei. Skelbiamos naujos iniciatyvos, pvz. mažinti nekilnojamo turto mokesčius, panaikinti priverstinę pensijon išėjimo amžių, didinti vaistų apmokėjimą bei kitokią paramą įvairių ligų gydymo, kovos prieš skriaudą ir kitose srityse. Informaciją leidinuką *A Guide to programs and Services for Seniors in Ontario* galima įsigyti skambinant telefonu 1-888-910-1999.

"Eesti Elu" (*Estonian Life*) š. m. gegužės 28 d. laidoje paskelbė žinutę apie vadinamųjų "Vilnius 10" suvažiavimą Trakuose, įvykusį gegužės 21 d. Sveikino Lietuvos prezidentas R. Paksas. Dalyviai pasirašė rezoliuciją, įpareigojančią laikytis "atviros politikos" ir išreikšė viltį, kad netrukus ir Al-banija, Kroatija bei Makedonija bus pakviestos į Šiaurės Atlanto sąjungą (NATO).

Nuotraukos, spausdinamos *Tėviškės žiburiuose* yra negrąžinamos, nebent siuntėjai paruošia voką su savo adresu ir atitinkamu pašto ženklu, arba susitarę su administracija patys nuotraukas atsiima iš redakcijos ne vėliau kaip per mėnesį po spausdinimo datos.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ interneto tinklapis www.tzib.com laukia jūsų apsilankymo. Skaitytėjai kviečiami susipažinti su juo ir siųsti savo pastabas elektroniniu paštu – tezib@pathcom.com

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVUI

reikalingas tarnautojas-ja,

raštinėje dirbti nepilną laiką (part time)

MOKANTIS ANGLŲ IR LIETUVIŲ KALBAS ŽODŽIU BEI RAŠTU, galintis dirbti abiejuose skyriuose įvairiomis valandomis.

Prašymus, kartu su darbo patirties ir išsilavinimo santrauka, siųsti iki 2003 m. birželio 17 d., kooperatyvo vedėjai adresu:

Resurrection Credit Union Limited
3 Resurrection Rd., Toronto, ON, M9A 5G1

Tik tinkami kandidatai bus pakviesti pokalbiui su vedėja

Tarptautinės dienos proga 2003 m. gegužės 24 d. Karinėje vadų mokykloje Toronte susitiko kun. A. Žilinskas, iš Lietuvos besilankantis plk. lt. V. Kiveris, KLB krašto valdybos pirm. Rūta Žilinskienė

Aukštinės mintys

Kad įvertintus turta, turi būti pažinęs skurdą, kad galėtum džiaugtis sveikata, turi būti sirgęs. Bijoti ligos, tolygu ją sukelti. Mintis apie tai, kad neturime iliuzijų, tai jau iliuzija. Stipresnė jėga yra ne valia, o vaizduotė.

Mes esame tai, ką patys iš savęs padarome, o ne tai, ką likimas nori iš mūsų padaryti.

Liaudis nėra kvailė, bet dažnai būna apkvailinama.

Pagyrūno ir sapnai būna spalvoti. Kartais ir iš kvailio galima pasimokyti. Jis niekada nekalba tautos vardu.

Klausai, kodėl ausys dvi, o liežuvis vienas? Kad daugiau klausytum ir mažiau plepėtum.

Šypsenos

Elgeta
Eidamas žmogus gatvę pamatė elgetą ir nusprendė jį sušelpi. Ilgai rausėsi po kišenes ieškodamas smulkių monetų.

Elgeta pradėjo nerimauti.
– Ko ten krąpštai, paskubėk, mano mašina palikta draudžiamoje vietoje.

Havajai

Imigrantas rusas ateina į turistų įstaigą ir sako:

– Prašau parduoti bilietą į Havajus!

– O kodėl ten?

– Apsiklausinėju, ten yra visko, ko man reikia: smėliuko vaikams, saulės žmonai ir ryklių mano uošvei.

Parinko Stasys Prakapas

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių muziejų-archyvą?

"BALTIC TREE SERVICE" – Ar jūsų medžiai bei krūmai apšęsti ir reikalingi pagalbos? Paskambinkit ir sutvarkysim viską! Turiu 10 metų patirtį ir garantuojau gerą darbą. Darius Lelis 416-753-0790 (pager) arba 905-692-9741.

MONTREALque

Aušros Vartų parapijos choras rengia žiemos sezono uždarymo koncertą birželio 22 d. po sumos (12.30) parapijos salėje. Išgirsime Dainų šventei skirtas dainas, senas užmirštas dainas, be to, bus choro talentų pasirodymas bei staigmenos. Choristai, nuoširdžiai giedoję sekmadieniais ir kitomis progomis, tikisi gausaus dalyvių skaičiaus.

Aušros Vartų parapijos chorui Dainų šventėje Lietuvoje atstovaus aštuoni asmenys. Reikia pasiūlyti, kad atsiranda dainos mėgėjų, kuriems nebaisus nuovargis ir toluma kelionė.

Dovas-Rimantas, Gintarės

(Jurkutės) ir Aro Piečaičių sūnus, buvo pakrikštytas Aušros Vartų šventovėje birželio 7 d. Krikšto apeigas atliko klebonas kun. Ričardas Birbilas. Krikšto tėvai – Vytenis Jurkus ir Joanne-Shea-Augūnas. Piečaičiai dar augina dvi dukteris: Aleksą ir Renatą.

Tadas-Markus, Vilės (Išganytojų) ir Steven Lukošų sūnus, pakrikštytas Aušros Vartų šventovėje birželio 1 d.

Sibirinių trėminių minėjimas šį sekmadienį, birželio 15, 11 val. ryto Mišių metu Aušros Vartų šventovėje ir po Mišių – parapijos salėje. Inf.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7
TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, didelio formato, 8-10 puslapių, reguliari metinė prenumerata – \$45.00, rėmėjo – \$55.00, garbės – \$65.00

Naujam prenumeratoriui pirmiems metams – \$35.00 (JAV-se amerikietiškais doleriais)

Vardas, pavardė.....dol., auką.....dol.

Adresas.....dol.

Siunčiu prenumeratą.....dol., auką.....dol.

Laikraščio adresas:
TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON
L5C 1T3, Canada

Tinklapio adresas: www.tzib.com
El. paštas: tezib@pathcom.com

Tel.: 905 275-4672 Faksas: 905 290-9802

Norintiems susipažinti TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI siunčiami nemokamai šešias savaites

2003 m. balandžio 8 d. įvyko metinis Toronto lietuvių pensininkų klubo susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba, kuri pasiskirstė pareigomis. I eilėje iš k. sėdi: Z. Barančiukienė – klubo renginių ir bibliotekos vedėja, L. Balsienė – vicepirmininkė, A. Alsbergas – pirmininkas, T. Kobelskienė – renginių koordinatore, L. Pocienė – sekretorė; II eilėje iš k. stovi: St. Kuzmickas – remontų ir tvarkos koordinatorius, L. Koperskis – narys ir korespondentas, L. Mačionienė – klubo renginiai, J. Repečka – pataisymai ir tvarka, J. Gudavičius – išdininkas, dr. J. Slivinskas – vedėjas

VASAGOJE išnuomojamas 2 miegamų namas nuo birželio 27 d. Kaina \$650 savaitė. Dvi min. iki vandens, 45-ta g. Tel. 705 429-2298.

NEBRANGIAI VERČIAME įvairius dokumentus iš lietuvių, anglų, rusų ir lenkų kalbų. Rašome įvairius raštus, reziume. Skambinti tel. 905 803-0351.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

ATLIEKU stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

• ATLIEKAME: stalius, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus

• ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves

• STATOME: verandas, tvoras

• DENGIAME stogus.

GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ

Skambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI

tel. (905) 848-9628

nešiojamas (416) 560-0122

Toronto "Gintaro" jaunųjų grupė "Šokio šūkury" koncerte Anapilio salėje